Ազգ
Azg
23 ՄԱՐՏ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 53 (556)

Սոմալիում սպանվել են երկու իտալացի լրագրող

ՄԱԿ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ։ Երկուշաբթի Սոմալիի մայրաքաղաք Մոգադիշոյում դիմահար կրակով գնդակահարվել են երկու իտալացի հեռուստալրագրող։ Իլարիա Ալպին (ժենը) եւ Քրովատինը գնդակահարվել են իրենց մեքենայի մեջ՝ Իտալիայի դեսպանատան մոտ։ Հարձակվողները հավանաբար նպատակ են ունեցել հափշտակել նրանց իրերը։ Իտալացի լրագրողներին ուղեկցում էին երկու զինված սոմալեցի պահապաններ։ Վերջիններս, սակայն, ինչպես երեւում է, չեն էլ փորձել պաշտպանել նրանց։ Լրագրողները սպանվել են, բայց պահապաններից ոչ մեկը չի տուժել։ Ներկայումս հետաքննություն է անցկացվում։ Այդ միջադեպի հետեւանքով Սոմալիում լրագրողների շրջանում զոհերի թիվը 1993 թվականի մայիսից ի վեր հասավ 7-ի։

Սամարանչը կժամանի Հայաստան

Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը առաջիկա ապրիլին կայցելի Հայաստան, Վրաստան, Ադրբեջան։ Նախատեսվում է, որ նա Հայաստանում կմնա ընդամենը 24 ժամ։ Հայաստանի մարզական կյանքի համար, որը նույնպես ծգնաժամ է ապրում, ՄՕԿ-ի նախագահի այցելությունն իրոք իրադարձություն է եւ հարկավոր է բարձրաստիճան հյուրի ուշադրությանը ներկայացնել բազմաթիվ կարեւոր հարցեր։ Մասնավորապես ծաղկաձորը կարելի է ներկայացնել միջազգային օլիմպիական կենտրոններից մեկը դարձնելու հարցը։

ՄԵՂՐԱ

«Ռուսաստանը պահում է Հայաստանի համար ԱՄՆ-ի գնած սերմնացուն»

Այս վերնագրի ներքո ամերիկյան մեծածավալ «Նյու Յորք թայմզ» օրաթերթն իր երկուշաբթի օրվա մարտի 21-ի համարում, իր հատուկ թղթակից Ռայմոնդ Բոնների գրչով անդրադարձել է Մ. Նահանգների կողմից Հայաստանին տրամադրվող մարդասիրական օգնության հետ կապված դժվարություններին, հատկապես ինչ վերաբերում է «ավելի քան մեկ հազար տոննա հացահատիկի սերմնացուին»։ Մեղադրական ցուցամատը Ռուսաստանի կողմը տնկելով, թղթակիցը, հիմնվելով Հայաստանում գործող «մարդասիրական օգնության կազմակերպությունների եւ ամերիկյան դիվանագետների» հաղորդած տեղեկությունների վրա, պնդում է, թե ներկայումս Ռուսաստանը 30 տոկոս մաս է պահանջում այդ սերմնացուն իր տարածքով դեպի Հայաստան բաց թողնելու համար։ Այնինչ, ավելացնում է նա, 2 տարի առաջ Մ. Նահանգների եւ Ռուսաստանի միջեւ պայմանագիր էր ստորագրվել այն մասին, որ ներմուծվող կամ արտածվող մարդասիրական օգնությունները ենթակա չեն մաքսային տուրքերի։

«Հարցը բնութագրելով իբրեւ «ծայրահեղորեն զգայուն», գրում է թղթակիցը, Հայաստանում ամերիկյան դեսպանությունը հրաժարվեց հարցը մեկնաբանելուց, բավարարվելով մարդասիրական օգնության կազմակերպությունների հայթայթած հիմնական փաստերը հաստատելով»։

«Ռուսաստանից գնված այդ սերմնացուն, գրում է նա, փետրվարից ի վեր գտնվում է պահեստում՝ օդանավ բարձելու համար պատրաստ վիճակում, եւ հուսահատեցնող վիճակ է ստեղծվել Հայաստանի 3 միլիոնանոց ազգաբնակչության համար, որն այդպիսով չի կարողանում ստանալ Կոնգրեսի կողմից անցյալ ծնռան ցանքի համար նախատեսված այդ սերմնացուն»։ «Եթե սերմնացուն առաջիկա 1 կամ 2 օրվա ընթացքում տեղ չհասնի, շատ ծանր վիճակ է ստեղծվելու այս երկրի համար», ասել է թղթակցին ամերիկյան «Փրկեցեք երեխաներին» կազմակերպության [illegible]կասի շրջանի տնօրեն Ասյուարս [illegible]ւիլիֆսը։

Այնուհետեւ թղթակիցը բացատրում է, որ անցյալ աշնանը ամերիկյան Կոնգրեսը որոշել էր Հայաստանին տրամադրել 18 միլիոն դոլլարի մարդասիրական օգնություն, որից 3 միլիոն դոլլարը հատկացրել էր սերմնացուի գնմանը։ Այն նպատակաուղղված էր հացահատիկի ծնռվա հունձքն ապահովելուն, սակայն Մ. Նահանգների Միջազգային զարգացման գործակալությունն անկարող էր գտնվել ծնռային ցանքից առաջ դրա գնումը կազմակերպել։

Միաժամանակ, մի այլ գրության մեջ, արդեն մարտի 22-ին, «Նյու Յորք թայմզը» գրում է, թե Բիլ Քլինթոնի վարչակազմը փոխել է իր մոտեցումը Ռուսաստանի նկատմամբ։ Մոսկվայի հետ երկխոսություն վ[illegible]նելու ավելի [illegible] նախկին ԽՍՀՄ-ի [illegible] հանրապետությունների նկատմամբ ավելի մեծ ուշադրությունը նրանց տրամադրվող տնտեսական օգնության մեծացումը եւ նրանց «տարածքային ամբողջ[illegible]ությանը» ընդգծված պաշտպանությունը վկայում են, որ վարչակազմը հաշվի է առել Կոնգրեսի եւ միջազգային քաղաքականության բնագավառի փորձագետների քննադատությունը, որոնք Քլինթոնին մեղադրում էին «Ռուսաստանի առաջնայնության» մասին սխալ սկզբունքին հետեւելու մեջ։

Տես # էջ 8

ՊԱՏԱՀԱՐ

Սգո արարողություն «Զվարթնոցում»

Իրանը հերքում է, թե վթարված ինքնաթիռը հետախուզական թռիչք էր կատարում

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Երեկ ժամը 14-ին Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանում տեղի ունեցավ մարտի 17-ին Լեռնային Ղարաբաղի երկնքում վթարի ենթարկված իրանական ռազմափոխադրական ինքնաթիռի 32 զոհերին նվիրված սգո արարողությունը, որին մասնակցում էին Հայաստանի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը, պետնախարար Վիգեն Չիտեչյանը, ԳԽ փոխնախագահ Արտաշես Թումանյանը, ներքգործնախարար Վանո Սիրադեղյանը, առաջին փոխարտգործնախարար Ժիրայր Լիպարիտյանը, ինչպես նաեւ Իրանի արտգործնախարարության իրավաբանական վարչության պետ Աքբար Ամիանին, Հայաստանում Իրանի գործերի հավատարմատար Ահմադ Սոբհանին եւ այլ պաշտոնական անձինք։ Իր ելույթում պրն. Հարությունյանը մեկ անգամ եւս խորին ցավակցություն հայտնեց իրանական ժողովրդին՝ ընդգծելով Հայաստանի պատրաստակամությունն ամեն կերպ օժանդակել վթարի հանգամանքները պարզելուն։ Իր հերթին պրն. Սոբհանին շնորհակալություն հայտնեց ցավակցության համար։

Այնուհետեւ զինվորական նվագախմբի սգո մեղեդու ներքո հայ զինվորները պարսկական դրոշներով եւ ծաղկեպսակներով ծածկված 32 դագաղները տեղափոխեցին իրանական ռազմափոխադրական ինքնաթիռ։ Ինչպես նշեց պրն. Լիպարիտյանը, վթարի հետեւանքով զոհվածների ճշգրիտ թիվն այնուամենայնիվ 32 է։ Առաջին փոխարտգործնախարարը տեղեկացրեց նաեւ, թե այն հանգամանքը, որ սգո արարողությունը տեղի է ունենում Հայաստանում, ոչինչ չի նշանակում եւ ընդհանրապես Հայաստանն այստեղ ոչ մի կապ չունի, ուստի եւ չի կարելի խոսել հայ-իրանական հարաբերությունների վատացման հնարավորության մասին։

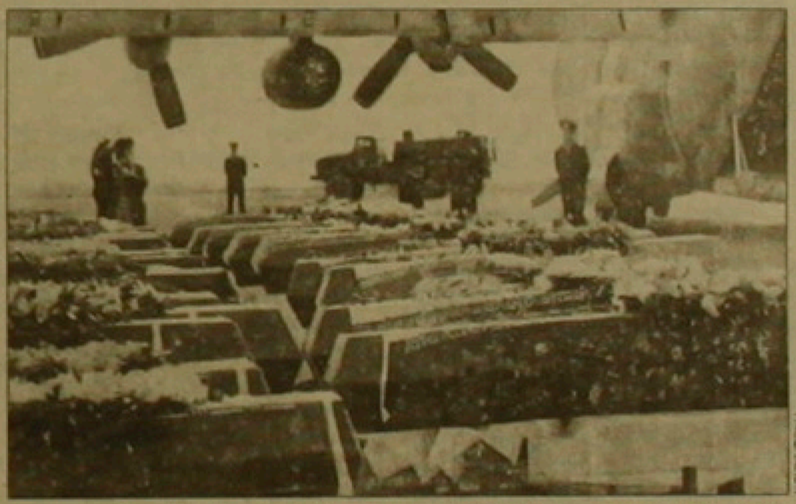

Իր հերթին պրն. Սոբհանին մեզ հետ զրույցի ժամանակ կտրականապես հերքեց այն լուրերը, թե վթարված ինքնաթիռը Ղարաբաղի երկնքում հետախուզական թռիչք էր կատարում (նման տեղեկություն հաղորդել էին ռուսական զանգվածային լրատվության միջոցները՝ հենվելով ռազմական աղբյուրների վրա), միաժամանակ ընդգծելով, թե բոլոր հարցերի պատասխանը կտրվի միայն հանձնաժողովի աշխատանքների ավարտից հետո։ Տեխնիկական հանձնախմբի ղեկավար, գեներալ Ալի Պարխիսկար Ռեզվանին կտրականապես հրաժարվեց պատասխանել որեւէ հարցի, պատճառաբանելով, թե առայժմ դրա ժամանակը չէ։

Ու մինչ հայ զինվորները երկու շարքով դասվո պահակ էին կանգնել օդանավակայանում, ընդամենը 50 մետր այն կողմ վայրէջք կատարեց հայկական քաղաքացիական ավիացիայի ինքնաթիռը, որի ուղեւորները Ղարաբաղից վիրավորներ էին բերում։ Պատերազմը ոչ մեկին չի խնայում։

Մյուս կողմից, Իրանի արտգործնախարարությունը նույնպես հերքեց արտասահմանի զանգվածային լրատվության միջոցներում հայտնված այն հաղորդումները, թե Լեռնային Ղարաբաղի շրջանում ընկած իրանական ՍԻ-130 ինքնաթիռն իբր հետախուզական առաքելություն էր կատարում, երեկ հայտնեց ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը։ Մեկնաբանելով այդ տեղեկությունները, Իրանի արտգործնախարարության մի ներկայացուցիչ, որը չցանկացավ հրապարակել իր անունը, հայտարարեց, թե «Միութենական վարչակարգի (Իսրայելի) ռադիոյի տարածած լուրերը չեն համապատասխանում իրականությանը»։ Նման «լուրերի» հրապարակումը, ընդգծեց Իրանի ներկայացուցիչը, Իսրայելի այն ջանքերի բաղկացուցիչ մասն է, որոնք միտված են շրջանի իրադրության ապակայունացմանն ու արմանը։

Տես նաեւ # էջ 8

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ահաբեկելով պահանջում են կառավարության հրաժարականը

ՀԱԱԳԱ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ։ Մի խումբ սուրինամցի ապստամբներ երկուշաբթի երեկոյան գրավել են Աֆոնկաբա հիդրոէլեկտրակայանը եւ սպառնում են պայթեցնել այն, եթե նախագահ Ռոնալդ Վենեցիանի կառավարությունը լրիվ կազմով հրաժարական չտա։ Պարամարիբոյից ստացված հաղորդումների համաձայն, ապստամբները հիդրոէլեկտրակայանի աշխատողների թվից 30 հոգու պատանդ են վերցրել։ Ապստամբների վերջնագիրն ընդամենը մի քանի ժամ է տալիս կառավարությանը։ Եթե մինչեւ մարտի 22-ի առավոտյան ժամը 10-ը նրանց պահանջները կատարված չլինեն, ապա Սուրինամի մայրաքաղաքը էլեկտրաէներգիայով ապահովվող հիդրոէլեկտրակայանը հօդս կցնդի։ Սուրինամի կառավարությունն անմիջապես շտապ խորհրդակցություն է հրավիրել, նախապես ապստամբներին առաջարկելով երկխոսություն սկսել։

ՄԱԿ-ի խաղաղապահները մտան Թուզլա

ԲԵԼԳՐԱԴ, 22 ՄԱՐՏ, BBC, WSJ։ Միացյալ ազգերի կազմակերպության խաղաղապահ ուժերն այսօր մտան 9 ամիս սերբերի պաշարման օղակի մեջ գտնվող Թուզլա քաղաքը, բարեհաջող անցնելով սերբական ուժերի առողջ նկատվող Բանյա Լուկա բնակավայրից, ինչը նկատվում է կարեւոր փորձաքննություն Բոսնիայի սերբերի իրական մտադրությունների մասին։ Այնուհանդերձ, մյուս կողմից, ՆԱՏՕ-ի ուժերը սերբերին սպառնացին օդային հարված հասցնել, եթե վերջինները Սարաեւոյին հարող 20 կիլոմետրանոց ապազինված տարածքից չհեռացնեն թաքցրած ծանր զենքերը։

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կյանքի աղբյուրը՝ վտանգավոր

ՄԱԿ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Այսօր, երբ միջազգային հանրակցությունը նշում է ջրի համաշխարհային օրը, մոտ 25 հազար մարդ կմեռնի դրա պակասի եւ վատ որակի պատճառով։ Այսպիսի տխուր կանխագուշակում է բովանդակում բնապահպանության հարցերով ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Էլիզաբեթ Դաուդսուելի դիմումը մարտի 22-ին նշվող ջրի համաշխարհային օրվա առթիվ։ Այդ օրն անց է կացվում «Ջուր բոլորի համար» կարգախոսով։

«Երաշտի եւ ջրի հետ կապված հիվանդությունների՝ խոլերայի, դիզենտերիայի, արնալուծի պատճառով տարեկան 9 մլն մարդ է մեռնում, որոնց կեսը՝ երեխաներ», նշվում է դիմումի մեջ։ Փաստաթղթում ասվում է, որ մոլորակի վրա եղած ամբողջ ջրի 99 տոկոսն աղի է կամ գտնվում է խոր գետնի տակ։ Մնացած մեկ տոկոս անուշահամ ջուրն ինը տասներորդական մասով կաշկանդված է բեւեռային սառույցի ձեւով։ Բացի այդ, անուշահամ ջրի բնապաշարները երկրագնդի վրա անհամաչափ են բաշխված աշխարհագրականորեն եւ ըստ եղանակների։ Հսկայական քանակությամբ ջուր է կորչում դրա [illegible] օգտագործման պատճառով։ Ըստ [illegible] 1950 թվականից ի վեր ջրի պահանջարկն աճել է երեք անգամ, [illegible] դարասկզբից ի վեր՝ ինն անգամ։ Սպասվում է, որ մինչեւ 2050 թվականը ջրի պահանջարկը [illegible] եւս կրկնակի կաճի։

ԸՐՋԱՆ

Մութալիբովը ղարաբաղյան հակամարտության հիմնական մեղավոր է համարում Ալիեւին

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՄԱՐՏ, ՌԱՐԲ։ Ինչպես հայտնի է դարձել ոչ պաշտոնական աղբյուրներից, Ադրբեջանի [illegible]ինի նախագահ Այազ Մութալիբովը [illegible] ներկայիս իշխանությունը, որի [illegible] խանությունների կողմից [illegible] պատասխանատվության է ենթարկված, ներկայումս հարկադրված է թաքնվել Ռուսաստանի քաղաքներից մեկում։ Մութալիբովի շրջապատին մոտ կանգնած աղբյուրը հաղորդել է, թե նախկին նախագահը ղարաբաղյան հակամարտության հիմնական մեղավոր է համարում Հեյդար Ալիեւին։ Նրա պնդմամբ համաձայն, Հեյդար Ալիեւը Ադրբեջանի Կոմկուսի կենտկոմի առաջին քարտուղար եղած ժամանակ հանրապետությունում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների՝ լեզգիների, լռերի, թալիշների, [illegible] նաեւ հայերի, ավարների, [illegible] իրավունքները սահմանափակելու քաղ[illegible]ականություն է վարել, ինչն էլ հանգեցրեց [illegible] ծակատման։

Մութալիբովը ճգնաժամից դուրս գալու ելքը տեսնում է Ադրբեջանի բոլոր ազգային փոքրամասնությունների շահերը հաշվի առնելու, այն է՝ հանրապետության քաղաքական կառուցվածքը պաշտոնական դարձնելու մեջ. «Հանրապետություն, որի հետ նա երբեք կապերը չի խզել, թեպետեւ հարկադրված է գտնվել նրա սահմաններից դուրս։

Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան [illegible], ապա, Մութալիբովի կարծիքով, այն տանող է [illegible] Ադրբեջանի անօրինական նախագահներ Էլչիբեյի եւ Ալիեւի վարած [illegible]ղաքականության պատճառով, որոնք [illegible] անձնական պաշտոնավորության [illegible] ժողովրդին ներքաշել են խելահան մարտ[illegible]ի մեջ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

Մոսկվայում կարելի է օրեւով քայլել եւ այդպես էլ չհանդիպել «կովկասյան ազգության ներկայացուցիչների»: Քաղաքապետ Լուժկովի վերջին հրամանագրից հետո նրանց սկսել են ուսալ ավելի մեծ եռանդով ամեն քաղաքախոսի կանգնեցնում են սեւ աչք-ունքով չամանդականց եւ ոստիկանում փաստաթղթերը: Երբ Մոսկվայում մնալու թույլտվություն չունես, պարի եղիր վճարել 50-150 հազար ռուբլի, իսկ երբ դա էլ չունես, քեզ պարզապես վռնդում են քաղաքից: Սա եւ քեզ մարդու իրավունքների պաշտպանություն: Մա-«բիզնեսմենների» անտարբեր հայացքների ներքո: Մոսկվան առաջվա պես արգումենների չի հավատում կամ, երբ ավելի ճշգրիտ լինենք, մոսկվացիների արգումենտներին այլեւս ոչ ոք չի հավատում: Փարիզի կենտրոնում հայտնված տասնութամյա զավառացի աղջկան առաջին հերթին կերակրում են, եւ «սենկեւ» ու «բաունտի» պարզապես ծամոն անտարբեր մոսկվացիներին բաս ավելի ինչ է հետաքրքրում իրենց առյազան, քան կարող է թվալ:

«Եւ այնուամենայնիվ Ռուսաստանը վիրխարի երկիր է», հեռուստատեսությամբ հայտնում է Ռուսաստաքինները Մոսկվայում մնալու թույլտվություն չունեն եւ փող չունեն տուգանք վճարելու համար, մեր կառավարությունը իր հաշվին նրանց հետ է ուղարկում: Դա խայտառակություն է»: Շարքային միլիցիոները Մոսկվայում ամսական ստանում է 200 հազար ռուբլի եւ համարում է, որ դա չնչին գումար է: «120 դոլարով ի՞նչ կարող ես անել, սա աշխարհի ամենաթանկ քաղաքն է»: Այո, Մոսկվան թանկ քաղաք է, եւ թերեւս միայն մուրացկաններն են հիշում կովկասցիներին ամեն քայլափոխի մտերմությամբ եւ փող խնդրելով: Երեւի խիկարներ «Էծն էծի

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Մոսկվացիների արգումենտներին չեն հավատում

ԱՐՍԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

մոյն ու հեռուստատեսությունը ողողված են քրեական հանցագործությունների մասին տեղեկություններով, որտեղ անդայման գործող անձանցից մեկը կովկասցի է: Եւ շարքային մոսկվացին էլ բացարձակապես անտարբեր է «սեւ տեսակի փոցիների» նկատմամբ: Նրա ուշադրությունը կենտրոնացված է բացառապես արտասահմանյան քաղաքացիների վրա, իսկ «մերձավոր արտասահմանի» այլազգ ազգայինները նրան բոլորովին չեն հետաքրքրում:

Մոսկվան աղտոտ է իր կլանով գավառական գեխոս գյուղաքաղաքից Փարիզի կենտրոնում հայտնված տասնութամյա աղջկա նման, եւ արդեն անակնկալ դարձվելով երկնային արքայություն հանդարող երբեմնի ռուս մուժիկը այսօր խմում է բավարարական առողջ եւ խմում բուրգաբաղյան գինի թևած ռունցային աշխարհում ամեն ինչի վրա: Մի խումբ մարդիկ հրապարակներից մեկում ճռում են ԽՍՀՄ ի պաշտպանման համար կեղծ եռոտ տարեկաններ կարմիր դրոշներով ու զրոյապաշտական զանազան գործիքներով, իսկ այն կողմ «Ես Նյգինի կողմնակիցն եմ» կարգախոսով հաղթանակ եղիր մեկը սախոֆոն է նվագում՝ երբեմն երբեմն գրպանները լցնելով անցորդների նետած մանրադրամը եւ այլն: Եւ այդ ամենը ամերիկյան դեսպանատան առաջ ծգված կլոժետրանոց հերթի եւ բանկային հյուրանոցների աշխատողներին խաբելու հնարներ փնտրող ների նախագահը, եւ մոսկվացիներն իրենց աղախով են զգում իրենց նախագահի հայտարարության ու հաշեցված ներկայի թիկունքում: Եւ այդ վիթխարի երկրի վիթխարի մայրաքաղաքն այսօր վերածվել է համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի «Պինո Կարդենի» ու «Նիսսանի» ֆիրմային խանութներով, եւ այս ու այն անկյունում կուչ եկած հայկական խղճուկ կրպակները, որտեղ առրանքն ամենաթանկն ու էժանագինն է, պարզապես զգում են քաղաքի տեմպը: Վաղուց արդեն անցել են այն ժամանակները, երբ կարելի էր «ամբողջ Մոսկվան գնել երկու շիշ կոնյակով»: Բոլոր ինչ թե շատ կարգին հյուրանոցները ողողված են բուրքական հետուստածրագրերով, քաղաքի ամենաթանկ խանութները պատկանում են արաբներին, եւ նույնիսկ լեհերն այստեղ այլեւս ազգականների դերում են:

Ինչու՞ եւ դուք եւ ադրբեջանցիները կռվում իրար, հարցնում է առաջին պատահած միլիցիոները մեր փաստաթղթերը ստուգելուց հետո: Նախ բոլոր ռուսներին քեզից ծեր անկախ երկրներից (անկախ բառը նա հեգնանքով է արտասանում), հետո սկսեցիք իրար կոտորել, եւ մեղադրում եք ռուսներին: Առա հազիվ քան տարեկան կոշտ լեյտենանտն սկսում է մեկնաբանել քաղաքապետ Լուժկովի վերջին հրամանագիրը, որն, ըստ իր կարծիքի, հարկ եղածից ավելի մարդասիրական է: «Երբ մերձավոր արտասահմանի քաղաքահամար լավ է, քան մի սուտ ոչխարը»:

Իհարկե, Մոսկվայի հայկական ժեստական ներկայացուցչությունում միշտ էլ կարելի է հանդիպել հայերի, որոնք իրենց լուսավոր ներկայի բարձրությունից զավակցում են խավարում թաղված Հայաստանում մնացած իրենց հայրենակիցներին եւ խոկույն էլ հարցնում, թե Երեւանում ի՞նչ արժե, ասենք, երշիկը կամ կարագը: Իհարկե, կարելի է հանդիպել մարդկանց, որոնք իրենց մոսկովյան գոյությունը համարում են հայրենիքը փրկելու ճանապարհին ամենակարեւոր քայլերից մեկը եւ նույնիսկ անձնազոհ կերպով են բնդուն[illegible] իր տեսակ տեսակ, ադրբեջանական քաղաքության դեմ պայքարողներն ու հայկական խնդիրներն ռուսներին հասցնողներն իրենք են, եւ դա շատ ավելի կարեւոր է հայրենիքի համար, քան ... Կարելի է հանդիպել նաեւ իրենք իրենց քաղաքական փսորանիշներ համարողների, հայկական պետականության համար խիստ կարեւոր հույժ գաղտնի առաքելություններ իրականացնողների եւ այլն: Այս ամենը չի փոխում ընդհանուր պատկերը: Մոսկվան մնում է նույն թիկիրի մեջ, եւ «գիշատիչ» Արեւմուտքը չի հավատում մոսկվացիների արգումենտներին ու հուսահատ ճիչերին, որոնք երբեմն երբեմն այնուամենայնիվ, լսվում են խախտելով «Փոխանների» ու «Անդ Բենսոնների» գովազդային միապաղաղությունը: *Մոսկվա-Երեւան*

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Թե ում ձեռով էր արդյունավետ հանձնաժողովի ստեղծումը, կպարզվի թերեւս հունիսին

ԶԱՒԵՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Երբ փետրվարի 28-ին Հայաստանի Գերագույն խորհուրդը երկարատեւ բանավեճերից հետո որոշում կայացրեց ստեղծել ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնյաների կողմից պաշտոնական դիրքի չարաշահման դեպքերը հետաքննող ԳԽ հատուկ հանձնաժողով, այդ ժամանակ արդեն իսկ հասակ էր, թե նման կարգի հանձնաժողովը չի կարող լուրջ դեր խաղալ այդ խնդրի լուծման հարցում, քանի որ հանձնաժողովի իրավասությունները անսահմանափակ չէին: Ըստ որում, այդ հանձնաժողովի նախագահ, պատգամավոր Աղասի Արշակյանի ասելով, իրենց նպատակը ՀՀ դատախազության կողմից ստեղծված հատուկ քննչական խմբի աշխատանքները օրենքով սահմանված կարգով վերահսկ[illegible] է: Իսկ [illegible] ԳԽ հանձնաժողովի ստեղծումը, Հայաստանի գլխավոր դատախազ Արտավազդ Գեւորգյանի հրամանով, բարձրաստիճան պաշտոնյաների վերաբերյալ հայցադ[illegible]ությունների բերված [illegible]ստեղի ստեղծման ընթացքին ընդհանուր հսկողության սահմանելու նպատակով ստեղծվել էր մի այլ հանձնաժողով: Դատախազության հատուկ քննչական խումբն ու վերոհիշյալ հանձնաժողովը պետք է պարբերաբար հաշվետվություն տան ԳԽ հանձնաժողովին:

Թե՛ Աղասի Արշակյանը, թե՛ հանձնաժողովի մյուս անդամներն այն կարծիքին են, որ Գերագույն խորհրդի հանձնաժողովը պետք է բիկունք կանգնի դատախազության քննչական խմբին: «Թիկունք կանգնելու» տակ մասնավորապես հասկացվում է, որ երբ որեւէ մի բարձրաստիճան պաշտոնյա հրաժարվի ցուցմունքներ տալ հատուկ քննչական խմբին, ապա ԳԽ հանձ[illegible]աժողովը [illegible] վօգտագործի իր լծակները: Սակայն պարզ է, որ երբ Գերագույն խորհուրդը շատ հաճախ չի կարողանում ապահովել իր պատգամավորների ներկ[illegible]ությունը ԳԽ նստաշրջ[illegible]ների նիստերին, ապա [illegible]ար թե կարողանա որեւէ բարձրաստիճան պաշտոնյայի ստիպել ցուցմունքներ տալ:

Այս հարցում ճիշտ էր թերեւս Դավիթ Վարդանյանը, ում կարծիքով, եթե անգամ հանձնաժողովի եզրակացությունները ոչինչ չտան, ապա մամուլի միջոցով ստեղծված հասարակական կարծիքը կարող է ավելի մեծ ազդեցություն ունենալ:

Ավելին, հանձնաժողովի անդամները համոզված են, որ երբ անգամ իրենց աշխատանքի ճանապարհին խոչընդոտներ հանդիպեն, ապա կդիմեն ՀՀ նախագահին:

Իսկ առայժմ նորամուտ ժամկետով ստեղծված հանձնաժողովը կազմել է իր աշխատանքային ծրագիրը, այն բաժանել 3 փուլի եւ փաստորեն հո[illegible]նիսի սկզբին [illegible] պատրաստվում է Գերագույն խորհրդի ուշադր[illegible]ությանը ներկայացնել հանձնաժողովի եզրակացությունը: Չի բացառվում, որ Գերագույն խորհուրդն այդ հարցի կապակցությամբ մի նոր որոշում ընդունի կամ երկարաձգի հանձնաժողովի աշխատանքը, մանավանդ, եթե հատուկ քննչական խումբը չբավարարի նրան ամբող[illegible]:

ՏԱՐԱԾՔ

Ղարաբաղի հարցում կենտրոնական դերակատարը ԱՊՀ-ն է

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 19 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ-ՄԱԴՐԵ: «Մոտ օրերս ծրագիր եմ կրկին այցելել Ադրբեջան եւ Հայաստան, լինել Լեռնային Ղարաբաղում, հանդիպել երկու պետությունների նախագահների եւ Ստեփանակերտի ղեկավարների հետ», մեր հատուկ թղթակցին հայտարարեց Կիրգիզստանի խորհրդարանի նախագահ Մեդետկան Շերիմկուլովը: Նա գլխավորում է ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ԱՊՀ-ի մասնակից պետությունների միջխորհրդարանական հանձնաժողովի խաղաղարար բանագնացությունը: Շերիմկուլովը մասնակցել էր նախօրյակին Պետերբուրգում կայացած համաժողովի 4-րդ լիագումար նիստին:

Առաջիկա ուղեւորությունը, ըստ Կիրգիզստանի խորհրդարանի նախագահի, կարեւոր փուլ կդառնա հակամարտության կարգավորման նպատակով բազմակողմ հանդիպման նախապատրաստման աշխատանքում, որ նախատեսված է ապրիլի վերջերին, Բիշքեկում:

Շերիմկուլովի գնահատմամբ, Ղարաբաղում կացությունը կարգավորելու խնդրում կենտրոնական դեր պետք է խաղա ԱՊՀ-ն: Նա նաեւ հայտնեց, որ խաղաղարար բանագնացությունը գործում է Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարության, ավելի որոշակի, Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովի հետ սերտ համագործակցությամբ:

«Ես կարծում եմ, որ թե՛ ադրբեջանցիները, թե՛ հայերը հոգնել են անիմաստ պատերազմից, մարդկանց նախեւառաջ անդորր է պետք», վերջում ասաց համաժողովի խաղաղարար բանագնացության ղեկավարը:

Մարտի 27-ից նոր ժամակարգ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ժամանակի հաշվարկման կարգի մասին ՀՀ կառավարության 1993 թ. մարտի 26-ի թիվ 127 որոշման համաձայն, այս տարվա մարտի 27-ից հանրապետության ողջ տարածքում անցնում են ամառային ժամանակի: Այդ նպատակով մարտի լույս 27-ի գիշերը, ժամը 2-ին ժամացույցի սլաքները մեկ ժամ տանել առաջ:

Հանրահավաք

Անցյալ ուրբաթ, մարտի 18-ին, Երեւանի Օպերայի հրապարակում Անկուսակցականների հավաքը որոշեց այսօր մարտի 23-ին, ժ. 2-ին հանրահավաքի հրավիրել նրանց, ինչպես իրենք են ձեւակերպել, «...ում մեջ մի ինչ ուժ է մնացել եւ հաղցը դեռ զետին չի տապալել, ...ովքեր կողմ են վճռական գործի»: Հանրահավաքին հրավիրված են նաեւ Հ. Յ. Դաշնակցության եւ փետրվարի 4-ի նրա նախաձեռնությանը միացած կուսակցությունների ղեկավարները:

Բոլորն անվերջ հագնում են ու փռշտում

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Առողջություն ասում է առողջապահությունը: Միայն: Ուղղիեւեւ ոդդես համաճարակային այս հիվանդությունը դեռեւս չի գրանցվել Հայաստանի առողջապահական որեւէ հիմնարկում:

«Գրիպի դեպքում բնակչությունն ինչ-ինչ պատճառներով բժշկի չի դիմում, եւ որեւէ պոլիկլինիկայից այս վիրուսի բռնկման մասին տեղեկություն չի ստացվել: Իհարկե, ծանոթների մեջ, շրջապատում բարձր ջերմությամբ ուղեկցվող գրիպի գլոցներ հանդիպել են...», ասաց ՀՀ առողջապահության նախարարության հիգիենայի եւ համաճարակային հսկողության վարչության պետ Մանվել Մանրիկյանը ավելացնելով, որ զանգվածային շփման միջավայրերից այժմ գործում են միայն կրթական ու նախադպրոցական հիմնարկները, որտեղ ստուգումները ցույց են տվել, որ բացակայողների թիվն աննշան է, ուստի համաճարակի մասին ենթադրությունները ավելորդ են: Ինչ վերաբերում է հազի տարածմանը, ապա, Մանրիկյանը դա համարեց տվյալ գրիպին հատուկ ախտանիշ: «... Վտանգավոր ոչինչ չկա, գրիպի համաճարակ Հայաստանում չի բռնկվել», ասաց նա: Թե գրիպի որ տեսակն է պտտվում Հայաստանում, դա էլ դեռեւս հայտնի չէ, մինչ այդ գիշերային անվերջ հազից (սա ուղեկցվում է երբեմն փսխումով) հետո երեխաներն ու մեծերը առավոտյանի պես դողող, մանկապարտեզ, աշխատանքի են գնում, փողոց դուրս գալիս:

Ինչեւէ, հիգիենայի եւ համաճարակային հսկողության վարչության պետը հանրապետությունում համաճարակի ամենամեծ վտանգը համարում է խմելու ջուրը. «Ջրամ[illegible] տեխնիկ[illegible]ության [illegible] [illegible]ապը բարվոք չէ, ճնշման անկում՝ խողովակների, դիտահորերի, ցանցերի անսարքությունը, ստորգետնյա վթարները, ցածր ճնշումը խողովակներում, որը չի բացառում ջրի հետ աղտոտված հոսքը: Անցյալ տարվա դեկտեմբերին եւ այս տարվա հունվարին փոքր ջրային բռնկում եղավ Մաշտոցի պողոտայի «Օրբիտա» շենքում (դիզենտերիա): Երկու տարի առաջ կառավարությունն ընդունեց թիվ 31 որոշումը, որում մանրամասն նշված է, թե ու նախարարությունը, ու գերատեսչությունը ինչի համար եղել պատասխանատու ջրի որակի համար: Բայց այն կյանքի կոչելով չի կատարվում փողային առեւտրը, շուկաների շուրջ ծավալվող առավաճառքը, չպատշաճող ապրանքները եւ այլն չափազանց բարենպաստ պայմաններ են ստեղծում վարակված փաստերի տարածման համար... Ցավոք, առայժմ կրկնում եմ, ոչ մի բռնկում չկա եւ պետք չէ անտեղի խուճապ առաջացնել»:

Անցյալ տարիներին եկել գրիպը փակվեցին խոլերայի ու դիֆտերիայի վտանգի առաջ, բայց ակնհայտ է, որ նույն դրանք չափազանց երեւում են գրիպի եւ որոշ աղիքային վարակների առջեւ:

ԼՈՒՍԱՎՈՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 502941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱԲՂԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
Ձեւը եւ ձեւավորումը ՊԱՒԵԼ ՊԱՊԱՆԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park,
CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax
(818)340-2219 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Քարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը համարվում է ՄՄԵ
«ԱՐԱՐԱՏ» ՄՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7 8852 281425
Ֆաքս 7 8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

«Բաքվի մետրոյի պայթյունը հայերի գործն է»

Այսպիսի վարկած առաջ քաշեցին Ադրբեջանի իշխանությունները մարտի 19-ին Բաքվի մետրոյում տեղի ունեցած ուժգին պայթյունից մի քանի ժամ անց, հաղորդում է Ֆրանս պրես գործակալությունը: Շարժակազմերից մեկում տեղի ունեցած պայթյունի հետեւանքով զոհվել են 12 եւ վիրավորվել մոտ 60 մարդ: Դա եղել է մետրոյի մարդաշատ կայարաններից մեկում, որտեղ պայթեցվել է «դանդաղ գործողության ռումբ», պնդել է Ադրբեջանի նախագահի մամլո ծառայության պատասխանատու Ֆուադ Ախունդովը: Նա ավելացրել է, որ «ամենայն հավանականությամբ, դա հայերի գործն է»: Սակայն Ֆրանս պրեսը նշում է, որ շաբաթ երեկոյան այդ վարկածը հաստատող որեւէ պայթուցիկ սարք կամ նյութական ապացույց չի հայտնաբերվել: Երբ ահաբեկչության վարկածը հաստատվի, դա կլինի նախկին ԽՍՀՄ տարածքում այդ ծավալի ահաբեկչության առաջին փաստը:

Ադրբեջանական Ասսա Իրադա գործակալության հաղորդման համաձայն, տեղական ժամանակով մոտավորապես ժամը 13-ին մի հուժկու պայթյուն է թնդացել «Հունվարի 20» կայարանում կանգնած շարժակազմի առաջին վագոնում: Դրան հաջորդել է պայթյուն մեկ ուրիշ վագոնում, որից հետո հրդեհ է բռնկվել: Օգնության աշխատանքները դյուրացել են այն բանի շնորհիվ, որ պայթյունը տեղի է ունեցել կայարանում, եւ ոչ թե թունելում: Կայարանն անմիջապես փակվել է: Կայարանը «Հունվարի 20» անունն է ստացել ի հիշատակ 1990 թ. դեպքերի, երբ խորհրդային զորքերը Բաքու էին ներխուժել հայ համայնքի դեմ ծավալված բռնություններին վերջ դնելու համար, նշում է Ֆրանս պրեսը:

Ավելի քան մեկ ամիս առաջ Ռուսաստանից Բաքու մեկնած մի գնացքում նույնպես պայթյուն էր տեղի ունեցել, [illegible] զոհեր պատճառելով: Այդ պայթյունի պատճառը մնում է անհայտ, նշում է գործակալությունը:

Միաժամանակ, մարտի 19-ին Ռուսաստանի ՌԻԱ լրատվական գործակալության տարածած հաղորդման համաձայն, պայթյունի վայր մեկնած օպերատիվ խումբը պարզել է, որ ողբերգությունը տեղի է ունեցել ժամացույցի մեխանիզմ պարունակող ռումբի պայթեցման հետեւանքով: Մասնագետների կարծիքով, «պայթուցիկ սարքը ունեցել է մեծ ավերիչ ուժ»: Ըստ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հրամանագրով, հատուկ հանձնախումբ է ստեղծվել ողբերգության պատճառները պարզելու համար:

Ադրբեջանի տարածք մուտք գործելիս արտասահմանյան երկրների պատկանող մարդատար ինքնաշարժերի եւ ավտոբուսների վարորդները ստիպված կլինեն վճարել 15-ից մինչեւ 100 ամերիկյան դոլար: Բեռնատար մեքենաների համար հարկը գրեթե կրկնակի բարձր է: Դա նախատեսված է այսօր հրապարակված «Ճանապարհային հիմնադրամի մասին» օրենքով:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շեւարդնաձեն օգնություն է կանչում ՄԱԿ-ի զորքերին

Վերջերս ԱՄՆ կատարած այցի ավարտին, պետական քարտուղարի պաշտոնակատար Սթրոբ Թալբոթի հետ հանդիպման ժամանակ, Էդուարդ Շեւարդնաձեն խոսք առավ որպես բանակցությունների էպիգրաֆ. Քենեդիից մեջբերում կատարելով, որ «ուժեղները պետք է լինեն ազնվաբարո, իսկ թույլերը պետք է պաշտպանված լինեն»: Վրաստանի ղեկավարը արտահայտեց դրանց ամերիկյան հասարակությունների իր ըմբռնումը. «Դուք ուժեղ եւ ազնիվ եք, մենք թույլ ենք: Շնորհակալություն, որ պաշտպանում եք մեզ»: Հաստատելով իր մտադրությունների լրջությունը, Վրաստանի ղեկավարը պաշտոնապես դիմեց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին, խնդրելով Անդրկովկաս ուղարկել խաղաղարար ուժեր: Իսկ ԱՄՆ-ը որոշեց ոչ միայն աջակցել դրան, այլեւ շահագրգռություն արտահայտեց պաշտպանության ոլորտում զարգացնել ամերիկա-վրացական սերտ համագործակցությունը:

Երբ Ռուսաստանը չձեռնարկի իրական միջոցառումներ Վրաստանի իրավիճակի կայունացման գործում, ապա նա վտանգում է ոչ միայն երկար ժամանակ կորցնել նախաձեռնությունը, այլեւ Վրաստանում իր ռազմական բազաների գոյությունը կկապվի «չիրականացված հնարավորությունների շարքին»: Այդ մտքին են հանգեցնում Շեւարդնաձեի ԱՄՆ կատարած այցի արդյունքները: Այնտեղ նրա նկատմամբ ցուցաբերեցին «կովկասյան խոհական հյուրընկալություն», ամերիկացիները մինչ հիմա հիշում են «երկաթե վարագույրը ավերողի» նրա դերը եւ նրա կերպարը զուգակցում են սառը պատերազմի խաղաղ ավարտի հետ: Եվ այդ պատճառով է, որ Շեւարդնաձեի անդրօվկիանոսյան առաջին ճանապարհորդությունը որպես անկախ պետության ղեկավարի, հաջողությամբ էր պսակված:

Վրաստանին մարդասիրական ձեւով 70 միլիոն դոլար հատկացնելու որոշումը ընդունվել էր մինչ Բիլ Քլինթոնի եւ Շեւարդնաձեի հանդիպումը: Վրաստանում խաղաղության հաստատվելուն պես ԱՄՆ-ը Թբիլիսիին խոստանում է լրացուցիչ օգնություն: Սակայն դիվանագետներ Շեւարդնաձեի գլխավոր սկզբունքային հաջողությունը եղավ այն, որ նրան հաջողվեց Քլինթոնին համոզել վրաց-աբխազական հակամարտության գոտի «երկնագույն սաղավարտներ» ուղարկելու անհրաժեշտության մեջ: Այդ գործողության իրականացման դեպքում այն կլինի նախկին ԽՍՀՄ-ի տարածքում առաջինը: Քլինթոնն արդեն սկսել է Կոնգրեսի հետ խորհրդակցությունները այդ խաղաղարար գործողության ֆինանսավորման մասին: Վրաստանում ՄԱԿ-ի «խաղաղության զինվորների» խնդիրների մասին կողմերը հանգել են «լրիվ փոխըմբռնման», զորքերը դիրքեր կգրավեն Ինգուրի գետի երկարությամբ: Եվ հնարավոր է, որ իրենց հսկողության տակ կվերցնեն Աբխազիայի ողջ տարածքը (որը, ի դեպ, մտադիր չէ դա թույլ տալ):

Ի դեպ, ՄԱԿ-ի ուժերի կազմում ամերիկյան զինվորականներ չեն լինելու: Վաշինգտոնը Ռուսաստանի «շահերի ոլորտի մեջ» ուղղակի մի ջամտությունից ձեռնպահ է մնում: Առայժմ:

ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Պերրի հետ Շեւարդնաձեի բանակցությունները ցուցաբերեցին պաշտպանության ոլորտում երկկողմանի կապերի ձգտումը: Վերջերս Թբիլիսի էր ուղարկվել ԱՄՆ-ի զինվորական առաջին կցորդը: Պենտագոնի ակտիվ մասնակցությամբ մշակվում է Վրաստանի ազգային մասնագետների ուսուցման եւ պատրաստման ծրագիր: ԱՄՆ-ը մտադիր է իր ձեռքը դնել նաեւ վրացական ռազմական արդյունաբերության վերակառուցման վրա, այդ մասին հայտարարել է Պենտագոնի ղեկավարը: Մայիսին Վրաստան կմեկնի ԱՄՆ պաշտպանության նախարարության պատվիրակությունը «պաշտպանության բարեփոխումների ընթացքի գնահատման» ու ԱՄՆ-ի եւ Վրաստանի ռազմական համագործակցության ամրապնդման վերաբերյալ երաշխավորություններ մշակելու նպատակով: Այդ նախաձեռնությունը դժվար թե ուրախացնի Մոսկվային, միակ բանը, որ կարող են գնահատել Պենտագոնի աշխատակիցները Ռուսաստանի ռազմական բազաներն են:

Շեւարդնաձեի այցը ԱՄՆ վկայում է վրաց-աբխազական հակամարտությունը ինտերնացիոնալիզացիայի ճանապարհով տանելու Թբիլիսիի մտադրության մասին: Շեւարդնաձեի Թբիլիսի վերադարձալը հետ չի լինի Ռուսաստանը դժվար թե այսուհետեւ հանդուրժի դիտել նրա քայլերը: Հարաբերությունները կարգավորել ստիպված են ոչ միայն Ռուսաստանի հետ, այլեւ բուն հանրապետությունում. վերջերս Վրաստանի խորհրդարանը որոշում ընդունեց լուծարել Աբխազիայի Գերագույն խորհուրդը:

«Կոմերսանտ», 11 մարտ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ժիրինովսկի. Նախագահական ընտրությունները այս տարի

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ-ՏԱՍՍ: Վլադիմիր Ժիրինովսկին հայտարարել է, թե ռուսաստանցիների կյանքը կլավանա արդեն կես տարի անց, երբ ինքը իշխանության գլուխ անցնի: Այդպիսի խոստումով նա հանդես եկավ Ռուսաստանի Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության 7-րդ խորհրդաժողովում, որն անց է կացվում կուսակցության ապրիլի 2-ին նախատեսված 5-րդ համագումարի շեմին: Նա համոզված է, որ երբ իր կուսակցությունը հաջողության հասավ Դումայի ընտրություններում, ապա իր վարկերն ու վարքագիծը ճիշտ են եւ ինքը մտադիր չէ փոխել դրանք:

Վլադիմիր Ժիրինովսկին Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցությանը կոչ արեց նախապատրաստվել նախագահական ընտրություններին, որոնք, կարող են կայանալ արդեն այս տարի: Նրա հաշվարկներով, ոչ Շախրայը, ոչ Յավլինսկին, ոչ էլ Սոբչակը չեն կարող 10 տոկոսից ավելի ձայն ստանալ: Իսկ Ռուցկոյը, թերեւս եւ կարող է փոքր ինչ ավելի ստանալ, այդուհանդերձ, նույնպես նախագահ չի դառնա: «Մեր կուսակցությունը իրական հնարավորություններ ունի հասնելու հաջողության», ասաց ՌԼԴԿ-ի ղեկավարը:

Վ. Ժիրինովսկին խորհրդաժողովի մասնակիցներին հավաստիացրեց, որ կուսակցության մեջ ոչ մի պառակտում չի լինի, ինչպես որ չի լինի նաեւ ոչ մի կոլեկտիվ ղեկավարում: «Մեզանում միանձնիշխանություն է եւ, միեւնույն ժամանակ, լիակատար ժողովրդավարություն», ասաց նա: ■

ԷՍՏՈՆԻԱ

Խախտվում են մարդու իրավունքները

ՏԱԼԼԻՆ, 22 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ-ՏԱՍՍ: Էստոնիայի Պետդումայի իրավական հանձնաժողովի փոխնախագահ Անտս Էնո Լիհմուսը հայտարարեց, որ հանրապետությունում բիրտ խախտվում են մարդու իրավունքները, քանի որ մինչեւ օրս անձնագրեր չեն տրվում օտարերկրացիներին: Նրա խոսքերով, շատ մարդիկ բարդությունների առաջ են կանգնում ոչ միայն Էստոնիա մուտք գործելիս, այլեւ այնտեղից մեկնելիս, բյուրոկրատական քաշքշուկների պատճառով:

Լիհմուսի կարծիքով, ներկայումս պետք է քաղաքացիություն չունեցող անձանց համար երկարաձգել անձնագիր ստանալու ժամկետը, ինչպես նաեւ որոշ փոփոխություններ մտցնել օտարերկրացիների մասին օրենքի մեջ: «Այս կարծիքին է նաեւ Էստոնիայի վարչապետ Մարտ Լաարը», վերջում ասաց Անտս Էնո Լիհմուսը: ■

A & R TRAVEL

A & R TRAVEL Co LTD

ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ
կազմակերպում է
5-օրյա ուղեւորություններ

ԵՐԵՎԱՆ-ԴՈՒԲԱՅ-ԵՐԵՎԱՆ

■ Յուրաքանչյուր 11-րդ թռիչքը՝ անվճար:
■ 1 տոննայից ավելի քաշ պատվիրողը սպասարկվում է ուղեբեռի համար սահմանված գնի 6,5 %, 5 տոննա եւ ավելի քաշ պատվիրելու դեպքում 10 % զեղչով:
■ Ինքնաթիռը, մինչեւ վերադարձը, մնալու է էմիրություններում:
■ 10 հոգանոց խումբ հավաքողը ուղեւորությանը մասնակցում է անվճար:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58.92.83
Մեր հասցեն՝ Գեւորգ Քոչարի 21:

STYLE

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վաճառվում է երկու սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Կոմիտասի պողոտայի վրա, Ռաֆֆու փողոցի մոտ, 14 հարկանի շենքի 13-րդ հարկում: Հնարավոր է նաեւ փոխանակում 3 սենյականոցի հետ:
Տեղեկությունների համար դիմել 58.18.41 հեռախոսահամարով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վաճառվում է մեկ սենյականոց բնակարան կոմունալ հարմարություններով, ամբողջովին վերանորոգված:
Հասցեն Կոմիտաս 7/2 («Բարեկամություն» մետրոյի մոտ):
Զանգահարել
223267, 560183

ՁԵՐ · ՀԱՋՈՂՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԿԸ

INKO

«ԻՆԿՈ» ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՏԱՐԱԴՐԱՄՈՎ
ԿԱՏԱՐՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

✗ Տարադրամով հաշիվների բացում եւ գործառնությունների կատարում
✗ Դրամական միջոցների փոխադրում 1-2 օրվա ընթացքում աշխարհի ցանկացած երկիր (SWIFT)-ի միջոցով
✗ Գործառնություններ վճարման պահանջագրերով
✗ Գործառնություններ երաշխավորագրերով
✗ Կանխիկ տարադրամի տրամադրում հաճախորդին, ոչ կանխիկ մուտքերի դեմքում
✗ Գործուղման ծախսերի հատկացում հաճախորդներին ՌԴ ռուբլիներով Երեւանում եւ Մոսկվայում
✗ Հաճախորդների սպասարկում տարադրամով (ՌԴ ռուբլիներով եւ ուկրաինական կարբովանեցներով) Ուկրաինայում եւ Ռուսաստանում
✗ Տարադրամի առ եւ վաճառք Երեւանի միջբանկային բորսայում
✗ Տարադրամի փոխանակում բանկի կողմից բացված փոխանակման կետերում:

ք. Երեւան, 375010,
Վռամշապուհ արքայի փողոց, 2/8.
հեռախոս 56-59-74, 56-37-25, ֆաքս 56-37-25

STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ հրատ

Ա՜խ, ճամփաներ, ճամփաներ

Բազմիցս է խոսվել Ախալքալաք-Աշոցք ճանապարհահատվածի վերանորոգման մասին։ Սակայն ստացվում է այնպես, որ խոսելը անտեղի է, որ ինչքան ուզում ես ասա՝ մեկ է, վերեւներն իրենց անելիքը գիտեն եւ ոչինչ չեն անում։ Գաղտնիք չէ, որ հիշյալ ճանապարհահատվածը Հայաստանի համար շնչերակ է, որ վրացական կողմը Ջավախքում մաքսատունը բացեց դրանից մի քանի ամիս հետո։ Սակայն կարելի է այդ քաղաքի փոխարեն Ջավախք-Աշոցք ճանապարհահատվածում ստեղծել մի ծառայություն, որի միջոցով հարկեր սահմանվեին հիշյալ ճանապարհից անցնող մեքենաների վրա, որն էլ կամաց-կամաց օգտագործվեր ճանապարհի վերանորոգման համար։ Կարծում եմ դա օգտակար կլինի.

Ճանապարհները վատ ու եղկելի են, հատ էլ փոքր հարցն է։ [illegible] գի տակ են նաեւ գյուղերը։ [illegible] ուսուցիչներին [illegible] դպրոցն ու բանկ Ռուսաստանի ճանապարհը։ Այս [illegible] դպրոցներում արդեն 3 ամիս է ինչ դասերը դադարել են։ [illegible] որ խոստումն ծանոթ է, [illegible] կության դեպքում [illegible] կարող էին աշխատել [illegible]

Թբիլիսիում եւ Վրաստանի մյուս [illegible] քաղաքներում են։

Ներկա[illegible] ու Ջավախքում առեւտուրը կատարվում է միայն ռուսական [illegible] [illegible] կարելի է [illegible] նորից գնել միայն [illegible] եւ այլուր։ Իսկ բնակչությունը [illegible] աշխատավարձն ու [illegible] ստանում է վրացական կուպոնով։ Թղթակցի [illegible] միջին հաշվով ստանում է 30000 կուպոն, այսինքն

Ջավախքը բախտի դառը բերումով այսօր գտնվում է Հայաստանից դուրս, հայրենիքի կողքին։ Սահմանակից է Աշոցքի եւ Ամասիայի շրջաններին։ Այսօր էլ շնչում է հայեցի, աղոթում Հայաստանի զավակ ու ուրախությունով։ Ժողովուրդը հիմնականում զբաղվում է հողագործությամբ, անասնապահությամբ, իսկ զգալի մասն էլ մեկնում է արտագնա աշխատանքի։ Բարձրադիր գաշի է, ձմեռը խստաշունչ է, ամառը՝ զով։ Ջավախքը, լինելով Հայաստանին այսքան մոտիկ, [illegible] համարվելով ներքին [illegible] մի [illegible] քյուն էր մատնված հայրենիքի կողմից։ Այսօր էլ է [illegible] մատնված, եւ Հայաստանի իշխանությունները [illegible] միայն [illegible] քից առիթ։ Կարդալով այս նյութը, [illegible] ինչ [illegible] կլինենք, թե ինչ կյանքով է ապրում այսօր Ջավախքը։

ՋԱՎԱԽՔ

Պտույտ մը ոտտվող ձյունաբքերից այն կողմ

Հայաստանից Ջավախք կես քայլ է

ՄԻՍԱՔ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

այսօր ամենակարեւոր ու ամենահրատապ ճանապարհներից մեկն է արտաքին աշխարհ դուրս գալու համար, մանավանդ, որ շրջափակում է, եւ գրեթե ամեն շաբաթ Սադախլոյում պայթեցվում է կամուրջ ու երկաթգիծ։ Ճիշտ է, մի քանի անգամ սաք սաք դույլեր ու խոստումներ եղել են այդ ճանապարհը վերանորոգելու համար, սակայն բոլորն էլ «դադել» են։ Մի ժամանակ Երեւանում գործող «Ջավախք» հայրենակցական բարեգործական միությունն այդ նպատակով հիմնեց «Ճանապարհ» հիմնադրամը, սակայն ոչ ոք չաջակցեց նրան, իսկ միայնակ կազմակերպել այդ գործը միության ուժերից վեր էր։

Մյուս կողմից, եռակի բաղան է կատարվում Ջավախք-Աշոցք ճանապարհահատվածում, որի հիմնական դերակատարները մաքսատների աշխատողներն են։ Ի տարբերություն Ժդանովկայի վրացական մաքսատան, որը, վարորդների ասելով, համեմատաբար քիչ է կանգնեցնում եւ ավելի խղճով է վերաբերվում, Բավրայի մաքսատանն ստիպված ես կանգնել երկար, հանձնել էլ ժամեր, մինչեւ աշխատողները «մի բան ուտեն»։ Մի քանի մետր այն կողմ ստիպված ես նորից կանգնել, այս անգամ արդեն ոստիկանությունն է... Իսկ մեքենաներով հիմնականում ջավախքցիները սննդամթերք են տանում Հայաստան։ Այսքանից հետո ուզում եմ հարց տալ. արդյո՞ք Բավրայում մաքսատուն բացել [illegible] եւ դրա համար ոչ մի վարորդ չի տուժում կամ էլ չի դժվարանա [illegible] հարկ վճարել։

Քաղաքականությունը սոցիալականի ստվերում

Համեմատած Երեւանի հետ, Ջավախքում քաղաքականությամբ զբաղվում է ժողովրդի մի մասը միայն։ Քաղաքական կյանքն ակտիվանում է այն ժամանակ, երբ Վրաստանի խորհրդարանն ինչ-որ հարց է քննարկում Ջավախքի կամ էլ Հայաստանի վերաբերյալ, նաեւ Ղարաբաղում պետերի կռիվ վերսկսված ժամանակ։ Ջավախքը կտրված է արտաքին աշխարհից, լրատվության ոչ մի միջոց չի գործում։ Հոսանք լինում է հազվադեպ ու [illegible] գրաֆիկով։ Շատ քչերին է հաջողվում ռադիոընդունիչով լսել, եւ, այնուհետեւ, այդ լուրը բերաններ անցնելով փորձում է լրացնել լրատվության բացը։ Լրատվության միակ աղբյուրը դրսից եկողներն են։ Քաղաքական հարցը կամաց-կամաց մղվում է երկրորդ պլան։

Մշակույթը մեռած, կրթությունը՝ մահամերձ

Վերջին 2-3 տարում Ջավախքում գնալով մեռնում է մշակութային կյանքը։ Առաջ գյուղերում ինքնագործ երաժշտական, թատերական խմբեր կային։ Հիմա չկան, վերացան։ Թբիլիսիից ու Հայաստանից անսամբլներ ու թատերական խմբեր էին գալիս։ Չէ, էլ չեն գալիս նա[illegible]նակցությամբ վառելափայտ ծանր [illegible]։ Կրթօջախներում դասավանդողների հարկադիր բացակայություններից մեկն էլ Ախալքալաքի մանկավարժական ուսումնարանի [illegible]ությունն է։ Ներկա [illegible] որ բնա գառն է՝ օրերը [illegible] են, սակայն դասերը վերսկսելու ոչ մի քայլ չի արվում։ Մի ժամանակ գյուղերում անցկացվում էին հայերեն [illegible] օլիմպիադաներ, այնուհետեւ «Ջավախք» հիմնադրամը շրջանի դպրոցականների համար կազմակերպում էր գրական վիկտորինաներ։ Սակայն այսօր դրանք եւս վերացան։ Մյուս կողմից երկու [illegible] է, ինչ շրջանի մանկավարժությունը դիմել է Վրաստանի կառավարությանը Ախալքալաքում բուհ բացելու հարցով, սակայն մինչեւ օրս հարցի վերջնական պատասխանը ձգձգվում է։

Իսկ առեւտուրը ծաղկում է...

Ախալքալաքում առեւտուրը ծաղկում է, շնորհիվ Թուրքիա գնացող-եկողների։ Դրա խրացման [illegible] շրջկենտրոնում գործող [illegible] տնտեսվածքներ։ Գյուղում եւս կազմակերպվում են համեմատաբար փոքր տոնավաճառներ։ Սակայն գյուղերում առեւտուր անելու հիմնական միջոցը բնամթերքն է։ Կարտոֆիլն ու դանակը փոխում են անհրաժեշտ ապրանքների հետ։ Այս տարի Ջավախքի բնակչությունը կարտոֆիլը շատ չհանեց, քանի որ 300 ռուբլու [illegible]։ Այնպես որ [illegible] խոստման [illegible] սպասվում են [illegible]։

Գարուն եկավ՝ խոտյան գնում

Խոտահավաքը [illegible] ջավախքցիների [illegible] է։ [illegible] անցնում է [illegible] լավ օրից է [illegible] «[illegible]» են խոտյան։ Գնում են տեղ, [illegible] բերած, [illegible] ինչ է [illegible] աշխատանք [illegible] համար։ Իսկ աշխատանքից վերադառնում են տուն եւ «[illegible]ությունից» [illegible] է ծննդյան խուրը տրտունջ [illegible] մինչեւ [illegible] գարուն։ Ճիշտ է, 3-4 տարի առաջ կամաց-կամաց կրճատվում էր արտագնա աշխատանքի [illegible] թիվը, սակայն դա երկար չտեւեց։ Տեղում բացված բազայի [illegible] վերամշակման գործարանները երկար կյանք չունեցան եւ շուտով փակվեցին։ Ու նորից ջավախքցին հարկադրված [illegible] Ռուսաստանի ճանապարհը։ [illegible] բինի այսօր գերազանցում [illegible] սահմաններին խոտյան գնացողների [illegible] ցուցանիշները։ [illegible] «[illegible]» նաեւ Վրաստանի [illegible] առաջ գալը։ [illegible] այսօր [illegible] Ինչ խոսք, տնտեսական [illegible] վիճակն ստիպում է դիմել նաեւ այդ քայլին։

Ախալքալաք

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Բաց նամակ բոլոր երեւանցիներին

Երբ ես դպրոցական աշակերտ էի, 90 ամյա տատս իր հարսներին խրատում էր.

- Կնոջ մաքրասիրությունը նրա տան կողուկեցից ու շենքից է երեւում, [illegible] մոսյան ծեր անկողինը նայանելուց հետո, առաջ տան շուրջն ու շեմը մաքրեցեք, հետո՝ ներսը։

Ու մանկուց այդ խրատն իմ մեջ էլ ամրապնդվեց։ Վերջերս մի օր, երբ ավլում էի իմ տան մուտքն ու մայթեզրը, մի երեւանցի զայրացած ինձ ասաց.

- Ինչո՞ւ ես ամեն օր դուրս մաքրում, թող [illegible] մաքրի...

Ընտանիքում ոչ մի կին չի կարող մաքրությունը պահպանել, եթե ընտանիքի բոլոր անդամները նրան օգնելու փոխարեն, ամեն ինչ թափեն ու կեղտոտեն։

Մենք այժմ ահավոր պատերազմի ու շրջափակման մեջ ենք, բոլորին է հայտնի, որ վառելանյութի չգոյության պատճառով [illegible] ենք տանում, այդ չգոյության պատճառի մեծ մասն էլ ուղարկում ենք այնտեղ, ուր մեր արծիվները մահու եւ կենաց պայքար են մղում թշնամու դեմ։ Այսքանից հետո մի՞թե պարզ չէ, թե ինչու [illegible] աղբը օրերով մնում կիտված։

Մտովի մի հայացք եմ նետում դեպի ոչ վաղ անցյալը՝ դեպի բռնակալության ժամանակները։ Ամեն մաքուր ու անմաքուր առիթով շաբաթօրյակներ էին կազմակերպում, ընդ որում, մեծ մասամբ հանգստյան օրերին եւ բոլորս էլ անխտիր գնում էինք, մաքրում հիմնարկի պատմահուշերն ու հասակները, [illegible] ծառերը, ինչ ծլում էր տնկում, բոլոր տղամարդիկ աշխատանքին սկսելուց առաջ իրենց հիմնարկի ծառերն ու [illegible] էին մաքրում։

Իմ հարեւանությամբ մի քանի պետական հիմնարկ կա՝ [illegible] «Ազգի» [illegible] բազմությունը, «[illegible]» պերճ [illegible] ծննդատուն [illegible] երաժշտական [illegible]։ Սակայն սրանցից եւ ոչ մեկը ամբողջ ձմռանը իր շենքի ծառերն ու [illegible] չմաքրեց, մինչեւ որ [illegible] բնությունն արեց իրենը։ Չեմ հասկանում, հիմա ի՞նչ պատահեց, մի՞թե մեր գլխին մեծ պետք է պատուհաս լինի, որ մեր շուրջը չաղտոտենք, ամեն տեղ [illegible] ենք, թե ուզում ենք քաղաքակիրթ ազգերի շարքը դասվել։ Մի՞թե այս աղտոտված փողոցներով կարող ենք քաղաքակիրթ համարվել...

Իմ այս փոքրիկ նամակով ես կոչ եմ անում երեւանցի բոլոր տանտիրուհիներին՝ մաքրել մեր շրջապատը, աղբը մի թափել ամեն տեղ, աղբը մի սփռել փողոցներում [illegible] երեխաներին, որոնք չեն հասնում աղբարկղին եւ շուրջն են թափում։

Կոչ եմ անում բոլոր հիմնարկների ղեկավարներին [illegible] եւ մեր հարակից փողոցները մաքրել։

Բոլոր դպրոցների տնօրեններին ու ուսուցիչներին ամեն օր, թեկուզ հինգ րոպեով, մաքրասիրություն դաստիարակել երեխաների հոգում։

Կոչ եմ անում բոլոր բնակչության գործման [illegible] ղեկավարներին, որոնք այժմ ոչ մի գործ էլ չեն անում՝ [illegible] լով, թե նյութական պատճառներ չունենք, մեկ ու մուտք էլ չունենք, բացի հացի կտրոններ բաժանելուց եւ [illegible] բաժին նավթը [illegible], շուրջն իրենց ենթակա շենքերում եւ հողամասերում մաքրություն պահպանել։

Ի վերջո քաղաքապետին եմ կոչ անում, որ ոչ թե ինքը մեր շենքն ավլի, ինչպես այն քաղաքացին ասաց ինձ, այլ խնդրում եմ, հնարավորության սահմաններում, ավելացնել աղբարկղերը։ Առաջ մեր տան մոտ 3 աղբարկղ կար, այժմ, երբ «Վերնիսաժն» էլ է տեղափոխվել այստեղ, բնականաբար 1 արկղը շատ քիչ է եւ միշտ շուրջն աղտոտված է լինում, իսկ չարագործ քամին էլ իր գործն է անում։

ՍԵՐԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Կենսաթոշակառու
Երեւան, Հանրապետության 46

ՍԱՀՄԱՆ

Այդպես են ապրում հերոսները

Այս տարվա հունվարի 13-ին, առավոտյան կողմ ադրբեջանցիները, խախտելով Հայաստանի Հանրապետության սահմանը, Նախիջեւանի տարածքից, Վայքի շրջանի Քարձրունի գյուղի մոտ, գրավել էին ռազմական մեծ նշանակություն ունեցող բարձունքը։ Օրվա երկրորդ կեսին սահմանապահ մարտիկները հետ շպրտեցին թվով գերազանցող ադրբեջանցիներին եւ վերագրավեցին բարձունքը։

Բարձունքից թշնամու գրոհայինները [illegible] խփում էր գյուղին եւ սարի ստորոտում դիրքավորված մարտիկներին։ Առավոտյան կողմ դիրքում զոհվել էր Գարիկ Հակոբյանը եւ վիրավորվել Գագիկ Հակոբյանը։ Հետո՝ կեսօրվա կողմ Գագիկ Հակոբյանին կրակի տակից դուրս հանելիս վիրավորվեց Արթուր Ավագյանը, որը մի քանի ժամ անց վախճանվեց զինվորական հոսպիտալում։

Առաջիններից կրակի գոտի մտան արտաժամկետային զինծառայողները, որոնց մեջ էր նաեւ Սամվել Սանասարյանը, որի սխրանքով վճռվեց մարտի ելքը։ Ջոկատը, թվով 10-12 հոգի, աննկատ անցնելով կրակի դաշտը՝ հայտնվեց թշնամու հենց քթի տակ։ Մնացածը կարծես կատարվեց ակնթարթորեն։ Թշնամին՝ տեսնելով, թե ինչպես նռնակների պայթյուններից հետո մեն մենակ իր վրա խոյացավ ծնոտի գնդացրով մի հայորդի, խուճապի մատնվեց։ Սամվելին հետեւեցին մյուսները՝ Հակոբը,

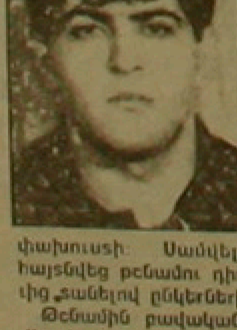

Հրայրը, Գագիկը, Հազարապետը, Հովսեփը, Նորիկը, Արսենը, Գեւորգը... Թշնամին դուրս գալով դիրքերից ու քարերի տակից եւ իրար ծածկելով ոչ ադրբեջանցիները՝ դիմեց փախուստի։ Սամվելն առաջինը հայտնվեց թշնամու դիրքում, իր հետեւից տանելով ընկերներին։

Թշնամին բավականին հետ շպրտվեց, եւ երբ արդեն մարտի հաղթական ելքը վճռված էր, երբ հեռվից եկած ականը պայթեց շատ մոտիկ։ Տղաները հասցրին պատսպարվել։ Երբ անցավ պայթյունի ալիքը, Սամվելը ընկավ եւ փարվեց Գագիկին. «Խփվեցի», հազիվ արտաբերեց նա։ Զոհվեց Սամվելը, ապրելով կյանքի իմաստավորված իր բաժինը։

Այդպես են ապրում հերոսները։

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐ

ՀՀ սպորտկոմիտեն եւ Հայաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիան համատեղ անց են կացնում մարզական թեմաներով լավագույն հրապարակումների մրցանակաբաշխություն (հոդված, ակնարկ, հարցազրույց եւ հեռուստատեսային ռեպորտաժ, հարցազրույց, դիմանկար, մրցաշարի տեսական լուսաբանում լրագրային տարբեր ժանրերով, մեկնաբանություններ, պատմվածք)։ Հրապարակումները պետք է պատասխանեն գլխավոր հարցին՝ հնարավոր ի՞նչ միջոցներով նպաստել ազգային մարզաձեւերի վերականգնմանը, ինչպե՞ս բարելավել դպրոցական ֆիզկուլտուրայի դրվածքը, ինչպե՞ս ակտիվացնել բանակային մարզականը, ի՞նչ կարելի է անել, որպեսզի առողջարարական ֆիզկուլտուրան մուտք գործի մեր ընտանիք, տարիքներ, հրապարակներ, որո՞նք են դեպի միջազգային մրցումներ ու օլիմպիադաներ տանող ամենակարճ ուղիները։

Մրցանակաբաշխությունը դառնալու է ավանդական, ամենամյա։ Նյութերն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից, եւ արդյունքներն ամփոփվելու են տարեվերջին։ Սահմանված են մեկ առաջին, երեք երկրորդ եւ երեք երրորդ մրցանակներ։ Բացի այդ, աչքի ընկած հեղինակները կարժանանան խրախուսական մրցանակների։ Մրցանակների դրամական չափի մասին, հասկանալի պատճառներով, կհրապարակվի մրցույթից անմիջապես առաջ։

Մամուլում հրապարակված մրցանակաբաշխության նյութերն անձամբ ներկայացնել Հայաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիա, հետեւյալ հասցեով. Արշակունյաց 2, 13-րդ հարկ, հեռախոս՝ 52 69 78։

ՀՀ սպորտկոմիտե
Հայաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիա

Հայտարարություն

Երեւանի պետական համալսարանը 1994-1995 թթ. ուսումնական տարվա ռադիոֆիզիկայի եւ ֆիզիկայի ֆակուլտետներ ընդունվողների համար կազմակերպում է անվճար ֆիզիկայի դասընթացներ։

Դասերը տեղի կունենան ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետի մասնաշենքում։ Դասերը կսկսվեն ապրիլի 4-ից։

Ցանկացողները դիմեն ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետի դեկանատ մարտի 25-ից մինչեւ 30-ը, ամեն օր ժամը 13-16-ը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

1990 թ. մարտի 29-ին խմբագրության սալ լողացող «Ժան Բար» լցանավը Բոսֆորում բախվեց չինական «Դաստալյան» նավին, որից ծածկվեց ծովի զգալի մաս ճեղքով, նավթի ...

ենն ու փոխադրվում էին մեր նեղուցներով:

Աղբեջանական և ղազախական նավթի համար բանակցությունների սեղան նստած միջազգային ընկերությունները սկզբում այն համաձայն նավթը Նովոռոսիյսկից լցանավերով կհասցվի Սամսուն, իսկ այնտեղից խողովակաշարով Միջերկրական ծով: Առաջին հայացքից այս տարբերակը հրապուրիչ է, սակայն աչքառու է արվում Սեւ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Ո՛չ Նովոռոսիյսկին

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆ

Բոսֆորի նեղուցում տեղի ունեցած միջադեպերից հետո նեղուցների կարգավիճակի եւ նրանց հետ կապված բնապահպանական խնդիրները շարունակում են մնալ թուրքական մամուլի ուշադրության կենտրոնում: Հետաքրքիր է, որ նույնիսկ շրջակա միջավայրի պահպանմանը նվիրված հրապարակումներում առկա է վառ արտահայտված քաղաքական ենթատեքստ: Նման հրապարակումներից է «Կյումհուրիեթ» մեկնաբան Օկթայ Գյոլալի ստորեւ կրճատումներով ներկայացվող հոդվածը:

բալցիները ծովում չհանեցին: Կարծես շուրջբոլոր տարածվածը ոչ թե մազութ այլ ֆրանսիական օծանելիքի հոտ լիներ:

Վաճն այն է, որ 1936 թ. Մոնթրոյի պայմանագիրը Թուրքիային զրկում է նավերի վրա հսկողության սահմանելու իրավասությունից: Չորս տարի առաջ խորհրդային հարաբերությունները բավականին ջերմ էին եւ ճանաչել էր Մոսկվայի համաձայնությունը ... նավերին առնչվող կետերը ձևափոխելու համար:

Միջազգային իրավունքով ճանաչված «Rebus sic stantibus» պայմանների հետ կապված են փոխվել նաև կանոնները, սկզբունքը կարելի էր կիրառել նաև Մոնթրոյի համար:

Սակայն Թուրքիան այս առթիվ որեւէ քայլ չձեռնարկեց մինչեւ ավերիչ ավտական նավի վթարման պատմությունը լույս աշխարհ գալը:

Խորհրդային Միության փլուզումից հետո ... պետները բացեց աշխարհի խոշորագույն ուժանյութի շուկան: Մինչ այդ առանցված նավերի պատասխանը հաղորդում էին բալթյան եւ դրանք հսկա լցանավերով ա-

դրամ էին նավթացների տարբերակի վրա, Բոսֆորը շրջանցելով Օմանի ծովի ճանապարհը:

Չմոռանանք, որ Սեւ ծովը փակ ... եղուցի հետ:

Թուրքիան պետք է առաջարկի որ բանավոր հայտարարությունը չէ: Ռուսաստանն իրավունք ունի գոր ծածկի, մենք պետք է համաձայն վենք նավթը Ռուսաստանի Նովոռոսիյսկ նավահանգստից նաև այնտեղից լցանավերով փոխադրելու տարբերակին:

Մեր արտաքին գործերի նախարարությունը նախընտրում է այս տարբերակը, որի

ցուցադրում է: Այնտեղ հնարավոր ծովային աղետներից հետո նավթը կհոսի ոչ թե օվկիանոս, այլ Բոսֆոր եւ Մարմարա ծով:

Ովքեր ու Բաքու-Ջեյհան (Աղայան շրջան) խողովակաշարի փոխարեն առաջարկում են Նովոռոսիյսկի տարբերակը, անտեսում են ոչ միայն Թուրքիայի շահերը, այլեւ հանցանք են գործում շրջակա միջավայրի հանդեպ:

ՀՈՆԿՈՆԳ

Նախանգապետի հակահարձակումը

Փետրվարի վերջերից Չինաստանը եւ Մեծ Բրիտանիան վերսկսել են իրենց վեճը Հոնկոնգի ապագայի շուրջ: Մինչեւ օրս կողմերից ոչ մեկը չի կարողանում ուժեղ ձեւով փոխել մյուս կողմի դիրքորոշումը:

Փետրվարի 24-ին Հոնկոնգի խորհրդարանն ընդունեց հիմնականում ձեւական բնույթ կրող ժողովրդավարական բարեփոխումների առաջին խումբը: 1992 թ. հոկտեմբերին առաջադրվել էր բրիտանական այս տիրույթի կառավարիչ Քրիս Փեթընի օգնությամբ նրա աստիճանական նախանգապետը նախապատվել նոր առաջարկությունները, որոնք ներկայումս քննարկվում են Հոնկոնգի խորհրդարանում: Այս անգամ նախատեսվում է ընտրողների թիվն ավելացնել 1995 թ. հաջորդ Ազգային ժողովի ընտրության համար, որի ժամկետը կավարտվի 1999 թ., այսինքն, Հոնկոնգի նկատմամբ Չինաստանի ինքնիշխանության վերահաստատումից էլ հետո: Դրան ի պատասխան Պեկինը հայտարարեց, թե Հոնկոնգի ապագային առնչվող բանակցությունները վերջնականապես ավարտվել են, եւ չինացիները 1997 թ. լուծարելու են բրիտանացիների թողնելիք հաստատությունները:

1984 թ. Լոնդոնի եւ Պեկինի ստորագրած համաձայնագրով նախատեսվում է, որ կոմունիստական Չինաստանը 1997 թ. հուլիսի 1-ին պետք է վերադարձնի Հոնկոնգի փոքրիկ տիրույթը (1062 քառ. կմ), որը բրիտանացիները նվաճել էին 19-րդ դարում, այսպես կոչված, «ափիոնի պատերազմներից» հետո եւ որը դարձավ 80-ական թթ. կեսերից իր 6 միլիոն բնակիչներով (98 տոկոսը չինացիներ են) դարձել է աշխարհի տնտեսական 10-

րդ տերությունը եւ 3-րդ տեղն է զբաղեցնում ֆինանսների գծով: Պեկինը հույս ունի շարունակել այդ փոքրիկ տիրույթի բացառիկ տնտեսական աճը, սակայն ընդդիմանում է դրա ժողովրդավարացմանը, վախենալով

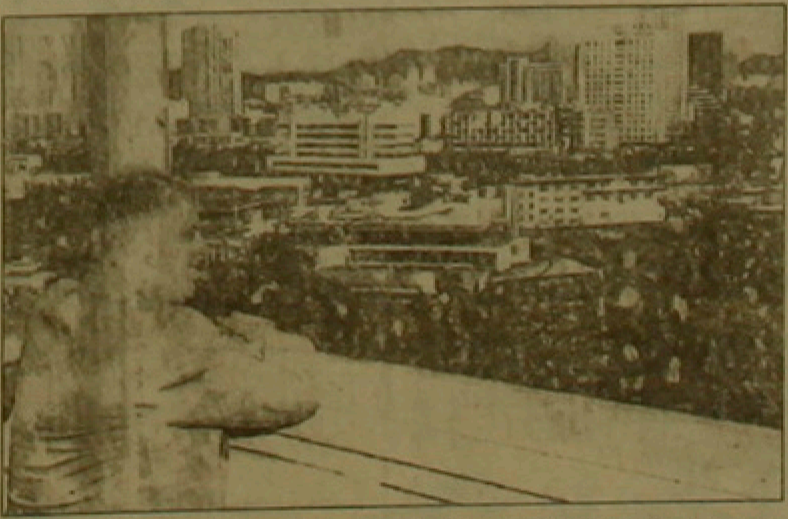

թե, որ Հոնկոնգի հուսով վարչակարգը կարող է տարածվել ամբողջ Չինաստանում:

«Մենք երկու ճշմարիտ ունենք, պաշտպանում է Հոնկոնգի կառավարության իրավաբանական խորհրդի մասնագետ Պետր Լայը: Մենք 1995 թ. ուզում ենք կազմակերպել ազատ ընտրություններ եւ այնպես անել, որ համակարգը գոյատեւի 1997-ից հետո: Բայց այդ ռազմավարությունը կարող է գործել լոկ այն դեպքում, երբ Պեկինն ընդունի երկխոսությունը եւ փոխզիջումները: Մինչդեռ չինացիներն առայժմ այնքան էլ շատ փաստարկներ չունեն բրիտանացիներին տարհամոզելու

համար: Բացի տեխնիկական բնույթի հարցերից, ի վերջո կվճռվի Հոնկոնգի զարգացումը: Նույնիսկ որեւէ Բրիտանիայի գործարար շրջանակների դեմ Հոնկոնգին սահմանակից չինական Գուանդունի նահանգի կառավարչի տեղակալ ղեկավարները դժվար թե ի կատար ածվեն չինացիների կողմից: Չինաստանն այս տարի ուզում է կրկին հարել Սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնագրին, եւ այս առնչությամբ Եվրահամայնքի տնտեսական հարցերի կոմիսար Լեոն Բրիթենը չինացիներին նախազգուշացրեց, որ «բրիտանական որեւէ ձեռնարկության նկատմամբ անհարկի խտրականությունն անգամ մտահոգություն կպատճառեր ամբողջ Եվրահամայնքին»: Դա փոքր ինչ մեղմացրեց չինացիների դիրքորոշումը:

Le Point, 5 մարտ

ՏԱՍԱՌՈՏ

Ղազախստանի եւ Անգլիայի համագործակցությունը

ԼՈՆԴՈՆ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Մի շարք երկկողմ փաստաթղթերի ստորագրումով Լոնդոնում եզրափակվեց Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Ջոն Մեյջորի եւ Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի հանդիպումը: Դրանց թվում են բարեկամության ու փոխըմբռնման մասին համատեղ հռչակագիրը, կրթության, գիտության ու մշակույթի բնագավառում համագործակցելու մասին համաձայնագիրը, տնտեսական համագործակցության մասին համատեղ հռչակագիրը, կրկնակի հարկադրումից խուսափելու մասին կոնվենցիան, օդային հաղորդակցության մասին համաձայնագիրը, արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների համագործակցության մասին հռչակագիրը:

Պակիստանը չի զիջի

ԴԵԼԻ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Պակիստանը պաշտոնապես Միացյալ Նահանգներին իրազեկ է պահել, որ մտադիր չէ սահմանափակել իր միջուկային ծրագիրը Պակիստանի ռազմաօդային ուժերին F-16 ռմբակոծիչ կործանիչների խորը քանակություն մատակարարելու Վաշինգտոնի խոստման դիմաց: Ինչպես հաղորդել է «Հինդուստան թայմզ» թերթը` վկայակոչելով Պակիստանի ղեկավարության բարձրաստիճան աղբյուրի կարծիքը, Իսլամաբադը հանդես է գալիս իրեն ինքնաթիռներ հանձնելու խնդիրը որեւէ այլ հարցի հետ շաղկապելու դեմ:

150-160 մլն դոլլար Բելառուսին 15 տարով

ՄԻՆՍԿ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Բելառուսի Հանրապետության կառավարության ղեկավար Վ. Կեբիչը եւ համաշխարհային դրամատան բանագնացության ղեկավար Վ. Գրեյսը փոխըմբռնման հուշագիր ստորագրեցին: Փաստաթղթին համապատասխան, Բելառուսին 15 տարով տրամադրվելու է 150-ից մինչեւ 600 մլն դոլլար առաջին վճարման հետաձգումով:

ԱՐՄԻՆԴ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ԱՐՄԻՆԴ

հրավիրում է մասնակցելու

Երևան - Դելի - Երևան

վեցերորդ, *միակ*, ուղիղ ավիաչվերթին:

Սպասարկումը եվրոպական չափանիշներով:

Ֆիրմայի ծառայություններից երկրորդ անգամ օգտվողներին տրամադրվում է 5% զեղչ, երկու անգամից ավել – 10%:

Հնդկաստանում կկայանա մեկօրյա էքսկուրսիա Ագրա ք., Թաջ-Մահալի տաճարի այցելությամբ, ինչպես նաև էքսկուրսիա Դելիի տեսարժան վայրերով:

Ֆիրման իր հաշվին կկազմակերպի ճաշկերույթ Դելիում:

Կտեղավորվեն երրաստղանի հյուրանոցում:

Ուղեբեռի անվճար տեղափոխում – 40 կգ:

Ուղեբեռների պահպանվածությունը երաշխավորում է ֆիրմայի անվտանգության ծառայությունը:

Փաստաթղթերի ձևակերպումը ամենակարճ ժամկետներում:

Ուղեգրերի մինչև 10%-ը զեղչված են:

Դրանք կխաղարկվեն վիճակախաղով, գրասաչրջիկներից և բժշկիցներից կազմված ժյուրիի հսկողության տակ:

Երևան - Դելի - Երևան

Վեցերորդ ուղիղ ավիաչվերթը կկայանա ապրիլի 8-ին:

Մենք սպասում ենք Ձեզ հետևյալ հասցեով «Էրեբունի» հյուրանոց, 3 հարկ, 301-305 ս.:

Հեռ. 561-392, 560-579

Arina

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԱՇԽԱՐՀ

Առաջինը վեց ժամ տեւողությամբ «Ազատագրում» բազմասերիանոց կինոնկարն է, որի նկարահանմանը մասնակցել են մոտ կես միլիոն մարդ եւ ծախսերը կազմել են շուրջ 32 մլրդ թուրքական լիրա (ներկա կուրսով մոտ 1 մլն 200 հազար ամ. դոլար): Այն նվիրված է «միջազգային իմպերիալիզմի» դեմ մղված այսպես կոչված «անկախության պատերազմին», որն իրականում ուղղված էր ոչ թե անգլո-ֆրանսիական ուժերի «սխրագործությունների»: Ավելացնենք, որ նկարահանողները պաստառում են կինոնկարի նկարահանման ցուցադրման ժամանակ։ Իրենց միջազգային շուկայում «ճշմարտության համաշխարհային ճանաչման հասցնելու» նպատակով։

Երկրորդ կինոնկարը, որը կոչվում է «Կենդանի պատմություն» (Yasayan Tarih) արդեն ուղղակիորեն նվիրված է վերջին հազարամյակի հայ-թուրքական հարաբերություններին: Վերջին տարիներին Թուրքիայի կանգնել պաշտոնական իրողություններ, եկեղեցություն սկսել դառավոր բերած մեկն ու ամենաքիչը «հայրենասերների նպատակով»։ Արդյոք վերահսկվող կինոնկարը եւ այս ուղղությամբ տարված մի փորձ է, թե կինոն նպատակ է հետապնդում հաստատել թուրքական պաշտոնական տեսակետը, «փոխադարձ ջարդերի», «պատերազմի տարիներին տեղի ունեցած տխուր իրադարձությունների» եւ «օտար ուժերի գործակալներ հայերին պատժելու համար ձեռ…

Հայկական թեման կրկին թուրքական հեռուստատեսության էկրանին

ՄՈՒՐԱԴ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Թուրքիայում կրկին ակտիվանում են պատմական որոշ իրողությունների վերաբերյալ թուրքական տեսակետները համաշխարհային հանրությանը պարտադրելու նպատակ հետապնդող քարոզչական աշխատանքները: Դրա մասին են վկայում թուրքական հեռուստատեսության առաջին ծրագրով ցուցադրվող երկու հեռուստանկարները, որոնց առաջին մասերը հեռուստադիտողներին ներկայացվեցին երեկ՝ շաբաթ երեկոյան:

դեմ, որոնց հետ ընդհարումները կրում էին էպիզոդիկ բնույթ, այլ Հայաստանի առաջին հանրապետության եւ Հունաստանի դեմ: Ինչպես երեւում է, այդ պատերազմի հետեւանքով ծնվեց հանրապետական Թուրքիան իր ներկա սահմաններով: Կինոնկարի ցուցադրումը դեռ նոր է սկսվել եւ վաղ է դեռ գնահատական տալ, սակայն այն հանգամանքը, որ ցուցադրումը համընկավ մարտի 27-ի տեղական ընտրությունների նախօրյակին եւ վայելում է կառավարության աջակցությունը, հուշում է, թե այն վարչապետ Չիլլերի նախաձեռնած «ժողովրդավարության եւ աշխարհիկ կարգերի պաշտպանության արշավանքի» բաղկացուցիչ մասն է: Ուշագրավ է նաեւ այն, որ միջոցառումը կրկին օրակարգի հարց է դարձնելու հայ-թուրքական հարաբերությունների ապրիլի նախօրյակին: Անկասկած ցուցադրման ժամանակ մենք ականատես կլինենք հայերի եւ հույների դեմ թուրք «մեհմեդջիկների» կատարած

յամ լույս են տեսել մի շարք աշխատություններ, որոնց հեղինակները կոչ են անում թե իրենց իշխանություններին, թե հայկական շրջանակներին հրաժարվել երկու ժողովուրդների հարաբերությունների միակողմանի լուսաբանումից եւ, հաղթահարելով մինչ այս գոյություն ունեցող տաբուները, վերանայված մեծ ցուցադրման ավարտին ավելի լավ գնահատված միջոցառումներին մասին: Նշենք վերջին շրջանում թուրքական իշխանությունների որդեգրած ակտիվ հակահայկական քաղաքականությունից, պետք է ակնկալել երկրորդը: Սակայն վերջնական գնահատական տալու համար դեռեւս մնում է սպասել ցուցադրման ավարտին:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թատրոն-լաբորատորիա

«Թատրոն լաբորատորիան» պատերական շրջանը կբացի մարտի 27-ին, թատրոնի միջազգային օրը, է. Իոնեսկոյի «Ռնգեղջյուր» ներկայացմամբ: Սկիզբը՝ ժամը 16.00: Այնուհետեւ, ապրիլի 16-ին եւ 17-ին, բեմ կբարձրանա Մ. Գելդերոդի «Խեղկատակների դպրոցը» ներկայացումը: Բացի այդ, պատերախումբն աշխատում է Ս. Բեքեթի «Գոյոյին սպասելիս» պիեսի բեմականացման եւ Լ. Պիրանդելլոյի «6 դեր սոնաժ հեղինակ որոնելիս» ներկայացման վերականգնման վրա:

Երաժիշտի նոր համերգասրահը

ՊԱՐՔ. Երեւանցիները ոչ թե օդերեւութաբանների կանխատեսումներով, այլ ակորդեոնահար Էդուարդ Բաղդասարյանի ելույթներով են զգում սկսվող գարնան շունչը: Լինելով այն բազմաթիվ երաժիշտներից մեկը, որոնք ոչ իրենց մեղքով վերակառուցման տարիներին հայտնվել էին պրոֆեսիոնալ բեմից դուրս, Բաղդասարյանը Երեւանի մարդաշատ վայրերից մեկում՝ Խաչատրյանի պուրակում բացել է իր հերթական համերգասրահը: Ակորդեոնահարը «բեմ» է դուրս եկել բերել բիկնոցով: Սակայն օրերը տաքանալու հետ «Հայհամերգի» նախկին մենակատար Էդուարդ Բաղդասարյանն իր տաղանդի երկրպագուների առջեւ կկանգնի հին ու լավ ժամանակներից պահպանված ճերմակ կոստյումով եւ կշարունակի մարդկանց ուրախություն պատճառել տարիների հետ չխամրող իր վարպետությամբ:

Նոր տպարան Վիլնյուսում

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 17 ՄԱՐՏ, ԻՍԱ ՊՐԵՍ ՄՆԱՐՔ: Այստեղ բացվել է նոր տպարան, որտեղ կտպագրվի 60 տարի անց վերածնված «Լիտվայի բանվոր» թերթը (Բանվորների միության օրգան)՝ լիտվերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով: Թերթի առաջին համարը լույս էր տեսել 1896 թ.: Տպարանին սարքավորումներ է նվիրել ԱՄՆ-ի Ազատ արհմիությունների ինստիտուտը:

ՀՈԼԻՎՈՒԴ

Օսկարի բաշխումն այնուամենայնիվ կայացավ

Հոլիվուդ Լոս Անջելեսում մարտի 21-ի առավոտյան տեղի ունեցած նոր երկրաշարժին, որի հետեւանքով յոթ տարածվեցին, որ կարող է հետաձգվել Հոլիվուդում անցկացվելիք երկար սպասված եւ հուզումնալից ամենամյա Օսկարի մրցանակաբաշխությունը, այն այնուամենայնիվ տեղի է ունեցել իր ամբողջ շքեղությամբ եւ, հաղորդված արդյունքների համաձայն, ինչ

Հոլի Հանթերը «Դաշնամուր» ֆիլմում

պես ակնկալվում էր, «Շինդլերի ցուցակը» արժանացել է 7 Օսկարի այդ թվում նաեւ որպես «տարվա լավագույն ֆիլմը»: Այն ներկայացված էր 12 տարբեր կատեգորիաների համար: Ֆիլմը, որն իրական պատմություն է, եզակի ուժգնությամբ պատմում է երկրորդ համաշխարհային պատերազմի սարսափելի օրերին նացիստական բանակի գերմանացի հրամանատարի սխրագործության մասին, որը կարողանում է դաժան ճակատագրից ու Օսվենցիմի դժոխքից փրկել հազարավոր հրեաների: Ֆիլմի ռեժիսոր հռչակավոր Ստիվն Սփիլբերգն արժանացել է Օսկարի որպես «լավագույն ռեժիսոր»: Նրա մյուս աշխատանքը «Յուրայի ժամանակաշրջանի արգելավայրը» Օսկարի է արժանացել «լավագույն տեսողական էֆեկտի» աշխատանքի համար: «Լավագույն դերասանուհի» տիտղոսին արժանացել է Հոլի Հանթերը, որը խուլ-համր, հոգեբանական ապրումներով լի համր հերոսուհու դերն է կատարում դասական գեղեցկությամբ նկարահանված «Դաշնամուր» ֆիլմում: Իսկ «լավագույն դերասանի» համար նախատեսված Օսկարը «խլում է» Թոմ Հենքսը «Ֆիլադելֆիա» ֆիլմում ՁԻԱՀ-ով վարակված փաստաբանի իր դերի համար: «Փախստականը» ֆիլմի դերասաններից Թոմի Լի Ջոնսը Օսկար է ստացել «լավագույն երկրորդական դերի» կատարման համար: Իսկ «լավագույն օտար ֆիլմի» համար նախատեսված մրցանակը շնորհվել է «Բել էպոկ» ֆրանսիական «ջերմ ու սենտիմենտալ» ֆիլմին:

Հ. Օ.

ՏՈԿԻՈ

12-ամյա Դաշայի հարցազրույցը Ճապոնիայի վարչապետի տիկնոջ հետ

ՏՈԿԻՈ, 18 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Դա տեղի ունեցավ Ճապոնիայի ԱԳՆ հրավերով Ռուսաստանի հեռուստատեսության ստեղծագործական խմբի այդ երկիր կատարած 15-օրյա այցի ընթացքում: Պարզվում է, որ Ճապոնիայի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունը տարբեր երկրներից կանոնավորապես հրավիրում է նրանց, ովքեր հաղորդումներ են պատրաստում երեխաների համար: Զարմանալի չէ, որ հրավիրեցին նաեւ «ՌՈՍՏ» միավորման ներկայացուցիչներին, որոնց պատրաստած մանկապատանեկան հաղորդումների թիվը 15 է: Դաշա Գուսկովան Ճապոնիայում մեծ հաջողություն ունեցավ: Իր ավագ ընկերների հավաստիների համաձայն, նա հինգ անգամ ելույթ է ունեցել Ճապոնիայի հեռուստատեսությամբ, զրուցարած մանկահարցազրույցներ եւ մյուս հանդիպումները: Երկրին ծանոթանալով, ստեղծագործական խումբն անդադար նկարահանում էր: Տիկին Հոսոկավայի հետ իրենց հանդիպումից առաջ Ռուսաստանի հեռուստատեսության աշխատողները զրուցել էին Ճապոնիայի լուսավորության նախարարի հետ, եղել ընտանիքներում, դպրոցներում, կաբուկի թատրոնում, տեղական դիսնեյլենդում, օվկիանոսարիումում… Նույնիսկ, Մասուսացու Այաման առասպելական այդ մարդը, կինոնկարների կարատեի վարպետը, որ երբեք հարցազրույց չի տալիս, այս անգամ բացառություն արեց, եւ հանդիպումը նկարահանվեց «Կենգուրու» մարզակազմակերպիչ ծրագրով: ■

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ռոքնռոլը փրկված է

Երաժշտության ռոքնռոլ ուղղությունը շուտով կլրացի իր քառասնամյակը եւ շատերի կարծիքով, վաղուց դադարում է տեղում: Քննադատները նույնիսկ կանխատեսում են նրա մոտալուտ վախճանը, երբ միայն… չկարողանան Աֆրիկան, որի դուստրն է երեսնամյա Անժելիկա Կիջոն: Ծնված Բենինի մայրաքաղաք Կոտոնուում (պատմության մեջ հայտնի ստրկավաճառության կենտրոններից մեկում) Անժելիկան մեծացել է երաժիշտ ու պարերախմբի ղեկավար մոր եւ ավանդական երաժշտության ու ռոքի մեջ թրծված եղբայրների շրջապատում: Արդեն տասը տարի է Անժելիկան վերաբնակվել է Փարիզում: Ներշնչված Միրիամ Մակեբայի, Ջեյմս Բրաունի, Մանու Դիբանգոյի երաժշտությամբ Անժելիկա Կիջոն վերջերս ձայնագրել է իր երկրորդ ալբոմը «Այե», որ նշանակում է «Սա կյանքն է»: Անհնար է դիմադրել աֆրիկյան եւ ֆանկ ռիթմերով գայթակղող տեխ-

նոլոգիայի ու ավանդական մեղեդիների այս դինամիկ խառնուրդին, որին իշխում է երգչուհու բարեկիրթ ու հեշտալի ձայնը:

Ն. Դ.

ԿԻՊՐՈՍ

Մուսա լեռան կռվի մասնակիցը՝ 104 տարեկան

Այժմ արդեն 11 լեզուներով թարգմանված հռչակավոր գրող Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրը» վեպում անմահացած հերոսամարտի մասնակիցներից մեկը՝ Շամիրամ Տեր Արսենյանը, որին ճանաչում են որպես Շամիրամ մայրիկի, վերջերս բոլորել է իր ծննդյան 104-րդ տարեդարձը, նշում է Կիպրոսում հրատարակվող Cyprus Weekly շաբաթաթերթն իր անցյալ ուրբաթ օրվա համարում: Թերթը գրում է, թե Շամիրամ Տեր Արսենյանը դարասկզբի այն ողբերգական օրերին ուրիշների թվում քառասուն օր ու գիշեր հերոսաբար պայքարել է թուրքերի դեմ: Այդ ժամանակ երիտասարդ է եղել եւ մարտնչող տղամարդկանց ուտելիք ու ջուր հասցնելուց բացի, հոգ է տարել, որ ժամանակին փամփուշտով ապահովի նրանց եւ հաճախ նաեւ արծվի նման արթուն՝ հսկել է բնանու ամեն մի շարժումը: Ֆրանսիական նավատորմի կողմից ազատագրվելուց հետո, Շամիրամն ու իր ամուսինը հայտնվում են նախ Եգիպտոսի Պորտ Սաիդ քաղաքում, իսկ այնուհետեւ Կիպրոսում: Եղեռնից մազապուրծ գոյի համար չափազանց դժվար է լինում իրենց աղքատ հայրենիքն ու ընտանիքն սկզբնական շրջանում, բայց միասնաբար կարողանում են դիմագրավել դժվարություններին եւ իրենց յուրաքանչյուր զավակներին համապատասխան բարձրագույն կրթություն տալ: Այժմ 104 տարեկան հասակում, Շամիրամ մայրիկը Կիպրոսում ամենածանոթ կինն է: Ունի 8 թոռ եւ 15 ծոռներ:

Հ. Օ.

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎ 028 ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՆՖՈ ՖԻՐՄԱ

ԱՈՒԴԻՏ

Հեռ. 58.02.43

- Հաշվապահական ինտենսիվ ուսուցման դասընթացներ
- հաշվետվություններ, հարկերի ճշտում, կազմում
- խորհրդատվություններ հարկային, ֆինանսական, այլ տնտեսական օրենսդրության եւ հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ
- աուդիտական եզրակացություն հաշվետվությունների, ֆինանսական արդյունքների մասին:

A STYLE

ԱԶԳ

DIRECT FROM OUR OWN WAREHOUSE, DELIVERY BY AIR AND BY SEA.

ԱՌԱՔՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՆԱՎՈՎ ԵՎ ԻՆՔՆԱԹԻՌՈՎ ՈՒՂԻՂ ՀԱՍՑԵԱՏԻՐՈՋԸ

SABCO

OVERSEAS TRADING LTD

Յավելյալ տեղեկությունների համար դիմել «Ազգ» օրաթերթի տնօրենություն հեռ. 562863

OUR BANKERS;
B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS
FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS
BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS
HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS.

OUR FULL ADDRESS IS AS FOLLOWS;
SABCO OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307
P. O. BOX 6543 LIMASSOL-CYPRUS
TEL. +357-5-370962, FAX. +357-5-370945

A STYLE 58.18.41

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
Օրակարգ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Ղարաբաղյան ուժերը գրավել են 4 բարձունք

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 22 ՄԱՐՏ: Իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում կրկին խիստ արվել է: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունների համաձայն, այսօր վաղ առավոտյան, մոտ ժամը 7:30-ին Ֆիզուլու շրջանում տեղաբաշխված ադրբեջանական կազմավորումները ուժգին հրթիռահրետանային նախապատրաստությունից հետո լայնածավալ գրոհ են ձեռնարկել Ֆիզուլի երկենտրոնից արեւելք գտնվող հայկական պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ: Հակառակորդի գրոհին մասնակցել են մի քանի տասնյակ միավոր զրահատեխնիկա եւ մեծ թվով հետեւակ: Մի քանի ժամ տեւած մարտերի հետեւանքով երկուստեք կան կորուստներ, որոնց թիվը ճշտվում է: Ժամը 17-ի դրությամբ հայկական ուժերին հաջողվել է ոչ միայն լիովին կասեցնել թշնամու բոլոր գրոհները, այլեւ անցնել հակահարձակման եւ Ֆիզուլու շրջանի Ալխանլու գյուղի մերձակայքում գրավել 4 կարեւոր բարձունք: Ժամը 18-ի դրությամբ մարտերը ռազմաճակատի այս հատվածում շարունակվում էին:

Լեռնային Ղարաբաղի ճակատային գծի մյուս հատվածներում արձանագրվել են միայն առանձին դիրքային փոխհրաձգություններ, որոնք ռազմաճակատի գծի փոփոխություններ չեն հանգեցրել: ■

ՂԱՐԱԲԱՂ

Հայերը չեն բացառում, որ ինքնաթիռը խփած լինեն ադրբեջանցիները

Լեռնային Ղարաբաղի հայ փորձագետները չեն բացառում, որ հինգշաբթի երեկոյան ԼՂՀ տարածքում ջախջախված իրանական ինքնաթիռը նախքան այդ խփված լինի ադրբեջանական ուժերի կողմից: Այս մասին մարտի 19-ին հաղորդեց Ֆրանս պրես գործակալությունը, վկայակոչելով նույն օրը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի նշած «հայկական աղբյուրները»:

Ադրբեջանցիները իրենց հերթին ուրբաթ օրը հայերին նույն մեղադրանքն են ուղղել Ստեփանակերտից ոչ հեռու իրանական ՍԻ-130 «Հերկուլես» ինքնաթիռի ջախջախման համար: Աղետի հետեւանքով զոհվել է 32 մարդ, այդ թվում Մոսկվայում աշխատող իրանցի դիվանագետների ընտանիքների 19 անդամներ, որոնք վերադառնում էին Թեհրան, նշում է Ֆրանս պրեսը:

Հայ փորձագետները նշել են, թե իրենք որսացել են ռադիոհաղորդումներ եւ բացահայտել ադրբեջանական զորքերի կողմից օգտագործվող երկիր-օդ հրթիռների մնացորդներ: Այդ փորձագետները մասն են կազմում շաբաթ օրը աղետի վայր մեկնած հանձնախմբի: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, դեպքի վայր է մեկնել նաեւ իրանական պատվիրակությունը: Նույն գործակալությունը հաղորդում է, որ Լեռնային Ղարաբաղի արտգործնախարարությունը ցավակցություն է հայտնել աղետի զոհերի ընտանիքներին եւ Իրանի ժողովրդին: Ի դեպ, Ղարաբաղից ստացված տեղեկությունների համաձայն, իրանական փորձագետների թվում կան նաեւ ադրբեջանցի զինվորականներ:

Նույն Ֆրանս պրեսը մարտի 21-ին իրանական ջախջախված ինքնաթիռի առնչությամբ հաղորդեց ռուս զինվորական փորձագետների վկայակոչած ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության այն վարկածը, թե այդ օդանավը «կարող էր օգտագործված լինել ռազմական հետախուզության նպատակներով»: Ռուս փորձագետները «չեն բացառում», որ օդանավը խփված լինի կամ ադրբեջանցիների, կամ էլ Լեռնային Ղարաբաղի հայերի կողմից, ավելացնում է գործակալությունը: Այդ փորձագետները զարմանք են հայտնել, որ ինքնաթիռի անձնակազմը շատ մեծ է եղել (13 մարդ) եւ հարկ չի համարել նախօրոք վայրէջք կատարել երջանի մեկ ուրիշ օդանավակայանում:

ԱՇԽԱՐՀ

Վ. Շումեյկո. Խորհրդաժողովը նոր հակամարտությունների կանխման հնարավորություն է

ՓԱՐԻԶ, 22 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի խորհրդարանականները միջխորհրդարանային միության փարիզյան խորհրդաժողովը ընկալում են որպես շրջանային հակամարտությունները կանխելու, դրանց վերջ դնելու հնարավորություն: Այդ մասին հայտարարեց Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոն, Փարիզում ելույթ ունենալով միջխորհրդարանային միության 91-րդ նստաշրջանում:

Այսօր ակնհայտ է տարբեր աշխարհաշրջաններում «ճգնաժամի վաղ հայտնաբերման» մեխանիզմ ստեղծելու, տեղեկատվությունը բարելավելու, փաստերը պարզելու, ՄԱԿ-ի, ԵԱՀԽ-ի, ազգային խորհրդարանների ու կառավարությունների հակաճգնաժամային պատրաստականությունները հստակորեն բաշխելու անհրաժեշտությունը, ընդգծեց Շումեյկոն:

«Մենք կողմնակից ենք, ասաց նա, որ նախկին ԽՍՀՄ սահմաններում ստուգման ենթարկվող խաղաղության պահպանման ու հաստատման նոր ձեւերն ու մեթոդները միջազգային լայն պաշտպանություն գտնեն, այդ թվում միջխորհրդարանային միության կողմից»:

Շումեյկոն նշեց, որ ԱՊՀ-ի երկրներում ներկայումս խաղաղարար գործողություններում ներգրավված են շուրջ 15 հազար զինծառայողներ: Նա հաղորդեց, որ ԱՊՀ-ի միջխորհրդարանական համաժողովը կազմել է Լեռնային Ղարաբաղում հակամարտությունը կարգավորելու հատուկ հանձնաժողով: ■

Վ. Ժիրինովսկի. «Ելցինն առողջ է»

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՄԱՐՏ, BBC: Ցանկանալով վերջ տալ Ռուսաստանում եւ արտասահմանում շրջող տարաձայնություններին, վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը Սոչիից վերադառնալով Մոսկվա հայտարարեց, թե նախագահ Ելցինը գտնվում է կատարյալ առողջ վիճակում: Նա հայտնեց, թե Սոչիում աշխատանքային երկար նիստեր է ունեցել նախագահ Ելցինի հետ, քննարկելով «բազմաթիվ հրատապ հարցեր»: Չեռնոմիրդինը հայտարարեց, թե Ելցինի առողջության մասին շրջող լուրերը պարզապես հերյուրանք են, որոնց նպատակն է կասկած հարուցել Ռուսաստանում իշխանության կայունության նկատմամբ եւ կամ արագացնել նախագահական ընտրությունները: Վարչապետն ընդգծեց, թե նախագահը Սոչիից կվերադառնա մի քանի օրից: ■

ԵՐԵՎԱՆ

«Հայ գործարարների ֆորում»-ը Երեւանում բացեց իր գրասենյակը

«Հայ գործարարների ֆորում» միջազգային կազմակերպությունը 1994 թ. մարտի 1-ից բացել է Երեւանի իր նոր գրասենյակը, որի հասցեն է. Երեւան, Տիգրան Մեծի 4, 4-րդ հարկ, 30, 31, 32 սենյակներ, հեռ. 52-09-67, 52-05-89, 67-89, ֆաքս 151-785:

Նույն թվականի մարտի 12-ին եւ 17-ին գումարվեցին ֆորումի վարչության նիստերը, որոնց մասնակցում էին նաեւ արտասահմանից Երեւան ժամանած վարչության անդամներ: Ի թիվս այլ խնդիրների վերաքննվեցին եւ կրկին ուսումնասիրության ենթարկվեցին վարչության 1993 թ. նոյեմբերի 6-ին եւ 7-ին Փարիզում կայացած նիստերի ընթացքում առաջարկված եւ ողջունված Armenian Business Corporation (ABC)- Հայ գործարարների կորպորացիայի եւ Երեւանում հայկական մի նոր բանկի ստեղծման հարցերը: Որպես անմիջական հետեւանք 1994 թ. մարտի 21-ին պաշտոնապես գրանցվեց ABC-ն (Հայ գործարարների կորպորացիան), որի հիմնադիր անդամներն են.

ա) Հայաստանից 1. «Հրազդան մաշ» Պ/Ձ (գլխ. տնօրեն Թեւման Տեր-Պետրոսյան), 2. «Արմկաբել» ՊԿ (գլխ. տնօրեն Է. Սասունցյան), 3. Քանաքեռի ալյումինի գործարան (գլխ. տնօրեն Ռ. Ենգոյան),

բ) արտասահմանից 1. Վահե Զազմաղարյան (ՀԳՖ-ի նախագահ), Ֆրանսիա, Փարիզ 2. Պերճ Մաղյան, Շվեյցարիա, Ժնեւ, 3. Հովսեփ Սեֆերյան, Հնդկաստան, Դելի:

ABC-ն բաց է արտասահմանյան եւ հայաստանյան ձեռնարկությունների եւ գործարար մարդկանց առջեւ, ովքեր կցանկանան սեփական դրամագլխով մասնակցել փոխշահավետ այս ընկերակցությանը, որի նպատակն է նյութական, գիտական եւ արդյունաբերական համատեղ գործունեությամբ օգնել եւ ֆինանսավորել Հայաստանի հատկապես փոքր եւ միջին արդյունաբերական ձեռնարկություններին:

Երեւանում նոր բանկ բացելու ծրագրի, դրա կառուցվածքի եւ դրամագլխի կազմության հարցերը վերջնական լուծում կստանան ՀԳՖ-ի առաջիկա համաժողովում, որը կկայանա 1994 թ. մայիսի 30-ից հունիսի 1-ը Երեւանում, ֆորումի արտասահմանյան եւ հայաստանյան անդամների ներկայությամբ: ■

Եղանակը Հայաստանում

ՀԱԿԻՐՃ

Իսրայելը ռմբակոծեց Հարավլիբանանը

ԲԵՅՐՈՒԹ, 22 ՄԱՐՏ, WSJ, BBC: Իսրայելական բանակի հրետանին ռմբակոծեց հարավային Լիբանանի մի շարք բնակավայրեր, մեծ վնասներ հասցնելով շրջանին: Արձակված ռումբերը չխնայեցին նաեւ դպրոցական մի ավտոբուսի, որտեղ աշակերտներից մեկը, 13 տարեկան մի աղջիկ, սպանվեց եւ 6 երեխաներ վիրավորվեցին: Ռմբակոծումը հետեւել էր «Հըզբոլլահ» արմատական կազմակերպության զինյալների կողմից հարավային Լիբանանում իսրայելական դիրքերի վրա կատարված հարձակմանը, որի հետեւանքով սպանվել էր իսրայելցի 2 բանակային եւ 3 հոգի Անտուան Լահդի «լիբանանյան բանակից»: Մյուս կողմից, պաղեստինցիները հայտարարեցին, թե իսրայելական կողմի հետ Թունիսում տեղի ունեցող նախնական բանակցությունների 2-րդ օրը նկատելի առաջադիմություն է արձանագրվել: Պաղեստինցիներն այսօր առաջին անգամ վկայություն տվեցին փետրվարի 25-ին Հեբրոնում տեղի ունեցած սպանդի կապակցությամբ: Իսրայելցի քննիչներին պատասխանելով, նրանք հաստատեցին, թե բացի Բարուխ Գոլդշտեյնից, մզկիթի ներսում նրանք տեսել են իսրայելցի մի բանակայինի եւ մի ուրիշ վերաբնակի:

ԻԼ-76-ը օդային միջանցք է բացում

ԲԵԼԳՐԱԴ, 22 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: ՄԱԿ-ի խորհրդանիշը կրող Ռուսաստանի ԻԼ-76 ինքնաթիռն այսօր Զագրեբից առաջին ուղերթը կատարեց դեպի Տուզլա, որով նշանավորվեց Բոսնիայի ... քաղաքի օդանավակայանի երկամյա ներբակման շրջափակման ավարտը: Մարդասիրական բեռներ փոխադրելու համար շրջափակումը դադարեցնելու խոստում էր տվել բոսնիացի սերբերի ղեկավար Ռադովան Կարաջիչը վերջերս Մոսկվայում կայացած բանակցություններում: Առաջին իսկ ուղերթով, որը օդային միջանցքի անվտանգության յուրօրինակ փորձարկում դարձավ, քաղաք ժամանեցին նախկին Հարավսլավիայում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Յասուսի Ակաշին, ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի հրամանատար գեներալ Բերտրան դը Լապրեսլը, ՄԱԿ-ի զինվորական ու քաղաքացիական պաշտոնյաներ եւ լրագրողներ:

Այցելություն վիրավոր մարտիկներին

Մարտի 21-ին Հյուսիսային Ամերիկայի Արեւելյան շրջանի եւ Կանադայի Կիլիկիա թեմի առաջնորդ արքեպիսկոպոս Մեսրոպ Աշճյանը, որը Հայաստանում է գտնվում բարեգործական առաքելությամբ, այցելեց Նորաշեն հանրապետական զինվորական հոսպիտալ իր հոգեւոր օրհնությունն ու գթասրտությունը մատուցելու վիրավոր ազատամարտիկներին: Սրբազանին ուղեկցում էին ՀՀ Գեր. առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի հանձնաժողովի փոխնախագահ Հրանուշ Հակոբյանը, Մանուկյան-Մելքոնյան հիմնադրամի ներկայացուցիչներ: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«Ռուսաստանը դահում է ...»

Սկիզբը ● էջ 1

Պաշտոնական անձինք ծեռից բաց չեն թողնում այն բանն ընդգծելու հնարավորությունը, որ եթե վերջին տարիներին նախկին ԽՍՀՄ-ի հանրապետությունների համար նախատեսված ամերիկյան օգնության կեսից ավելին ստանում էր Ռուսաստանը, ապա գալիք տարում նրա 50 տոկոսից ավելին կհատկացվի «նոր անկախ պետությունների» կարիքների համար: «Մենք այն կարծիքին ենք, որ տնտեսական անվտանգությունն անխզելիորեն կապված է քաղաքական ու ռազմական անվտանգության հետ, ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալ Սթրոբ Թելբոթից մեջբերում է արել «Նյու Յորք թայմզը»: Եթե այդ երկրները չկարողանան հաղթահարել տնտեսական խիստ ճգնաժամը, ապա դա կխարխլի նրանց որպես պետությունների կենսունակությունը»:

NAAM

Ավիաչվերթներ ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ-ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ

Շոփ-տուր ՉԻՆԱՍՏԱՆ (ՀԱՐԲԻՆ, ՇԵՆՅԱՆ)

ԳՈՒՄԱՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ ԵՎ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ

ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԵՎ ՈՒՂԵԿՑՈՒՄ

ԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԿԵՏ

Մեր հասցեն «Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ:
Հեռախոսներ 56-49-78, 58-26-53, 56-26-53, 56-18-26:

Մեր գովազդը տեսեք նաեւ «ԵՐԿԻՐ», «ՀՀ» «PA» թերթերում

A STYLE

Ե Վ Ա

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1,5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

■ օպերատորական գործ, ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
■ հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
■ անգլերեն լեզու. (3 ցիկլով)
■ կոսմետիկա եւ էպիլյացիա.
■ մերսում
■ կար ու ձեւ, ասեղնագործություն

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում: Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11.00-16.00-ը: Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն թանգարանի շրջակայքում): Հեռ.՝ 58-21-22:

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1720 Ստորագրված է տպագրության 22. 03. 1994 Գինը՝ 1 դրամ

digitised by A.R.A.R.@